

Analýza vysílání programů provozovatele
TV Nova s.r.o. v období před volbami do
Poslanecké sněmovny PČR 2017

Obsah

1. ÚVOD	3
2. ZADÁNÍ ANALÝZY	4
2.1. <i>Předmět a cíl analýzy</i>	4
2.2. <i>Metodika analýzy</i>	6
3. ANALYTICKÁ ČÁST	8
3.1. <i>Popis základních parametrů analyzovaného materiálu</i>	8
3.2. <i>Analýza hlavní zpravodajské relace programu NOVA</i>	9
3.2.1. Popis základní struktury analyzovaných příspěvků relace Televizní noviny	9
3.2.2. Analýza obecně politických příspěvků relace Televizní noviny	13
3.2.3. Analýza volebních příspěvků relace Televizní noviny	29
3.3. <i>Analýza publicistických pořadů programů NOVA a NOVA 2</i>	47
3.3.1. Střepiny	48
3.3.2. Víkend	51
3.3.3. Volejte Novu	52
3.3.4. Letní interview	53
3.3.5. Volební souboj 2017	55
3.3.6. Nova Duel	59
4. ZÁVĚR	66

1. ÚVOD

Volby jsou událostí významného společenského dosahu. Základním komunikačním kanálem informujícím o předvolebním politickém dění ve společnosti jsou nepochybně masová média. Ta jsou nejen klíčovým aktérem a zprostředkovatelem sdělení mezi politiky a veřejností, významnou měrou se podílejí i na utváření politických a společenských významů. Jejich společenská odpovědnost je tak (nejen) v období před volbami maximálně důležitá, jelikož jsou do značné míry zodpovědná za objektivní a vyvážený průběh politické soutěže. Objektivita a vyváženost televizního vysílání je zakotvena v zákoně č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon o vysílání), na jehož dodržování dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada). Vzhledem k významnému společenskému dopadu věnuje Rada mediálnímu zpracování voleb vždy značnou pozornost.

Předkládaná analýza vysílání provozovatele TV Nova s.r.o. před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České Republiky 2017 (dále jen volby do PS PSČ 2017), které se konaly ve dnech 20.–21. října 2017, vznikla jako součást celkového monitoringu analytického odboru Úřadu Rady, který mapuje vysílání vybraných programů v období před těmito volbami.

Tato analýza primárně sleduje, jak provozovatel TV Nova s.r.o. naplňoval v předvolebním období znění zákona o vysílání, zejména pak § 31 odst. 2 a 3, stanovující, že:

- *„provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů“*
- *„provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě“*

2. ZADÁNÍ ANALÝZY

Základní požadavky předložené analýzy byly formulovány následujícím způsobem:

A) Vypracovat kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu vybraných pořadů, která poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, s jakými konotacemi a v jakých kontextech. Jak bylo pracováno s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře a jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti vysílání.

B) Analýza umožní komplexní vyhodnocení, zda provozovatel vysílání v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz kandidujících subjektů.

2.1. Předmět a cíl analýzy

Jako předmět analýzy byly zvoleny zpravodajské a publicistické pořady, o kterých sám provozovatel TV Nova s.r.o. na svých webových stránkách¹ informoval, že prostřednictvím jejich obsahu bude divákům nabízena předvolební tematika. Konkrétně se jedná o tyto pořady:

- **Televizní noviny**

Pořad *Televizní noviny* je hlavní zpravodajskou relací programu NOVA. Vysílán je na tomto programu denně v čase od 19:30 hodin. Stopáž pořadu činí přibližně 40 minut. Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem 29 vydání.

- **Střepiny**

Pořad *Střepiny* je zpravodajsko-publicistickým pořadem programu NOVA. Provozovatel na svých webových stránkách² avizoval, že v rámci tohoto pořadu bude v období před volbami diskutovat moderátorka Markéta Fialová o nejpalčivějších problémech s voliči v regionech. Do monitoringu byla zařazena celkem čtyři vydání.

- **Víkend**

Pořad *Víkend* je publicistickým pořadem programu NOVA. Provozovatel prostřednictvím svých webových stránek upozornil, že i v obsahu tohoto pořadu se objeví volební tematika. Z toho důvodu byl zařazen do monitoringu. Konkrétně by měl přinést „populárně naučné reportáže o tom, jak vznikají

¹ <http://tv.nova.cz/clanek/novinky/tv-nova-nabidne-komplexni-volebni-zpravodajstvi-na-televiznich-obrazovkach-a-internetu.html>.

² Ibid.

předvolební průzkumy a jak vypadá zákulisí voleb³. V monitorovaném období byla odvysílána celkem čtyři vydání.

- ***Volejte Novu***

Pořad *Volejte Novu* přináší novinky a zajímavosti z televizního programu NOVA. V období před volbami by měl pořad dle vyjádření provozovatele představit politické moderátory a ukázat, jak vznikalo unikátní volební studio. V monitorovaném období byla odvysílána celkem čtyři vydání.

- ***Letní interview***

Pořad *Letní interview* byl mimořádně předvolebně koncipovaný diskuzní pořad, který provozovatel vysílal v průběhu letních měsíců roku 2017. Pořad byl vysílán na programu NOVA pravidelně v neděli v období od 16. července 2017 do 20. srpna 2017. Celkem tak provozovatel odvysílal šest vydání, jejímiž hosty byli předsedové hlavních parlamentních stran, kandidujících ve volbách do PS PČR 2017.

- ***Volební souboj 2017***

Další z mimořádně odvysílaných předvolebních diskuzních pořadů byl pořad *Volební souboj 2017*. Jednalo se o dvě diskuze s vybranými zástupci kandidujících subjektů, které byly primárně vysílány online na webu provozovatele TN.cz. Záznamy diskuzí provozovatel zařadil do vysílání programu NOVA 2 ve dnech 11. a 18. října 2017 v čase od 22:00 hodin.

- ***Nova Duel***

Posledním monitorovaným pořadem byl diskuzní pořad *Nova Duel*, který byl odvysílán den před volbami, 19. října 2017, v čase od 19:55 hodin na programu NOVA.

Cílem analýzy je posoudit, zda v uvedených pořadech vysílaných v období před volbami do Poslanecké sněmovny PČR 2017 nedošlo při informování o politických subjektech k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání, resp. zda předvolební vysílání jako celek i v rámci jednotlivých dílů pořadů dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

Na základě zadání jsme stanovili hlavní výzkumnou otázku znějící: „*Dodržovalo vysílání analyzovaných pořadů provozovatele TV Nova s.r.o. ve sledovaném období zásady objektivního a vyváženého informování jak ve svém celku, tak v rámci jednotlivých dílů pořadů?*“.

Vedlejší výzkumné otázky jsme stanovili tak, aby pomohly zodpovědět základní otázku, přičemž jsme rozlišovali mezi zpravodajskými a publicistickými pořady:

³ Ibid.

ZPRAVODAJSTVÍ

1. „Jaká byla časová distribuce příspěvků tematizujících volby do PS PČR 2017 ve vysílání hlavní zpravodajské relace programu NOVA ve sledovaném období?“
2. Jaká byla časová distribuce obecně politických příspěvků ve vysílání hlavní zpravodajské relace programu NOVA ve sledovaném období?
3. Jaké pořadí zastávaly volební/obecně politické příspěvky ve vysílání hlavní zpravodajské relace programu NOVA ve sledovaném období?
4. Objevovaly se upoutávky na volební/obecně politické příspěvky i v headlinu hlavní zpravodajské relace programu NOVA ve sledovaném období? Pokud ano, jak často a jakého typu (tematiky)?
5. Jaká témata nastolovala hlavní zpravodajská relace programu NOVA ve volebních/obecně politických příspěvcích ve sledovaném období?
6. Kteří političtí aktéři (politici a politické instituce) a s jakou četností byli v hlavní zpravodajské relaci programu NOVA ve sledovaném období zmiňováni a kteří vypovídali?
7. V souvislosti, s jakými tématy/v jakém kontextu/s jakou valencí byli političtí aktéři v hlavní zpravodajské relaci programu NOVA ve sledovaném období zmiňováni?
8. V souvislosti, s jakými tématy/v jakém kontextu/s jakou valencí dostávali političtí aktéři v hlavní zpravodajské relaci programu NOVA ve sledovaném období prostor vypovídat?

PUBLICISTIKA A DISKUZNÍ POŘADY

1. „O kterých kandidujících subjektech bylo hovořeno v rámci sledovaných publicistických pořadů a s jakou četností?“
2. „Kteří zástupci kandidujících subjektů dostali ve sledovaných publicistických pořadech prostor hovořit?“
3. „Kteří hosté byli zváni do analyzovaných diskuzních pořadů? Existuje klíč, dle kterého byli političtí hosté do těchto pořadů zváni?“
4. „Jaká témata byla ve sledovaných publicistických a diskuzních pořadech diskutována?“
5. „Jaké typy otázek byly užívány v diskuzních pořadech?“
6. „Jaký byl poměr konfrontačních/neutrálních/pozitivních výpovědí vůči jednotlivým hostům jednotlivých vydání pořadů i v rámci jejich celku?“

2.2. Metodika analýzy

Základní soubor analýzy tvoří všechny zpravodajské i publicistické příspěvky týkající se volební tematiky či politiky obecně, které byly odvysílány ve sledovaných pořadech v období od 22. září 2017 do 20. října 2017. Čtyřtýdenní období před volbami bylo vybráno záměrně vzhledem k očekávanému největšímu

zájmu média o volební témata, jakožto i s ohledem na skutečnost, že právě tento časový úsek bývá označován za nejvíce pravděpodobný k ovlivnění nerozhodnutých voličů. Rešerše programů provozovatele TV Nova s.r.o., která předcházela monitoringu a analýze, ovšem zjistila, že provozovatel zařadil do vysílání programu NOVA mimořádně předvolebně koncipované obsahy v čase předcházejícím námi sledované období. Konkrétně se jednalo o diskuzní pořad *Letní interview*, který byl vysílán na programu NOVA od 16. července 2017 do 20. srpna 2017. Jelikož se jednalo o předvolebně koncipovaný pořad, byl taktéž zahrnut do analýzy. Jiné speciálně předvolebně koncipované pořady nebyly před sledovaným obdobím, tedy před 22. září 2017, zaznamenány. Sám provozovatel prostřednictvím svých webových stránek avizoval, že „volební pokrytí ve zpravodajských a publicistických relacích TV Nova odstartuje ve středu 4. října“⁴.

K dosažení cílů analýzy a zodpovězení výše zmíněných otázek jsme aplikovali kombinaci kvantitativní obsahové analýzy a kvalitativní textuální analýzy. Jako základní analytickou jednotku jsme zvolili příspěvek, který tematizoval podzimní volby nebo politická témata obecně. Příspěvek jsme definovali jako stopu, která je oddělena zvukově i vizuálně od předcházejícího a následujícího příspěvku. Vyjma příspěvku jsme pracovali ještě s dalším typem analytické jednotky – výpovědí (např. moderátorů, redaktorů, komentátorů). Tu jsme operacionalizovali jako část zprávy (sdělení), ve které je citován nebo popisován nějaký politický subjekt. Tento subjekt jsme pracovníčně nazvali „zmiňovaným politickým aktérem“. Výpověď byla definována určitým zmiňovaným subjektem/politickým aktérem (o kom se mluví), kontextem, ve kterém je o něm hovořeno, jeho hodnocením, tematizací (o čem se mluví) a autorem výpovědi (kdo o něm mluví). V jednotlivých příspěvcích jsme tedy na úrovni kvantitativní obsahové analýzy sledovali: hlavní téma příspěvku; „vypovídající“ politické aktéry, jež v příspěvku bezprostředně vystupují (respondenti, mluvčí); k jakým tématům se vyjadřují; jak velký prostor dostávají pro vyjádření; „zmiňované“ politické aktéry, o kterých se v příspěvku hovoří; v souvislosti s jakými tématy se o nich hovoří; v jakém kontextu; s jakou valencí (hodnotové vyznění zprávy). Tyto proměnné byly pro nás, společně se sledováním faktické správnosti poskytovaných informací, hlavními indikátory objektivit a vyváženosti. Výpovědi byly kódovány a následně analyzovány v programu SPSS.

Analýza se soustředí nejprve na vysílání hlavní zpravodajské relace programu NOVA, jelikož se jedná o jediný čistě zpravodajský pořad. Následně jsou analýze podrobeny publicistické a diskuzní pořady. Všechny pořady byly posouzeny z hlediska zákona o vysílání jak ve svých jednotlivých vydáních, tak v celku všech pořadů.

⁴ <http://tv.nova.cz/clanek/novinky/tv-nova-nabidne-komplexni-volebni-zpravodajstvi-na-televiznich-obrazovkach-a-internetu.html>.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

V analytické části práce nejprve popíšeme základní parametry analyzovaného materiálu, poté se soustředíme na analýzu jednotlivých pořadů. Začneme analýzou hlavního zpravodajství programu NOVA, v dalších částech přejdeme k pořadům publicistickým a diskuzním. Hlavní zjištění analýzy shrneme vždy po každém programovém bloku.

3.1. Popis základních parametrů analyzovaného materiálu

Provozovatel TV Nova s.r.o. nabídl v předvolebním období poměrně rozsáhlé volební vysílání. Celkem jsme do počáteční rešerše zahrnuli **sedm pořadů**. Ze standardně vysílaných pořadů to byla hlavní zpravodajská relace nazvaná **Televizní noviny** a tři publicistické pořady (**Střepiny**, **Víkend** a **Volejte Novu**). Dále provozovatel zařadil do svého předvolebního vysílacího schématu i tři speciálně předvolební diskuzní pořady (**Letní interview**, **Volební souboj 2017** a **Nova duel**).

Jak ukazuje tabulka 1, volební pokrytí zajišťovala zejména hlavní zpravodajská relace *Televizní noviny*. Celá třetina vysílacího času této relace patřila volebním či politickým tématům. Stejně tak zpravodajsko-publicistický pořad *Střepiny* přinášel politické (častěji) i volební (méně často) zpravodajství. Další dva analyzované standardně vysílané pořady, *Víkend* a *Volejte Novu*, informovaly o volbách spíše sporadicky. Pořad *Víkend* odvysílal celkem dvě populárně naučné reportáže o tom, jak vznikají předvolební průzkumy a jak vypadá zákulisí voleb. Pořad *Volejte Novu* představil plán volebního vysílání provozovatele, politické moderátory i nové volební studio.

Významný prostor dostaly kandidující subjekty prostřednictvím mimořádně vysílaných diskuzních pořadů. Jednalo se o pořad *Letní interview*, šest diskuzí se zástupci hlavních parlamentních stran, které provozovatel odvysílal již v prázdninových měsících, dále dva díly pořadu *Volební souboj 2017*, ve kterém poskytl prostor všem subjektům majícím dle předvolebních průzkumů šanci uspět ve volbách, a nakonec pořad *Nova duel*, do kterého pozval zástupce dvou kandidujících subjektů – hnutí ANO a strany ČSSD.

Tab. 1: Přehled rešeršovaných a analyzovaných vydání pořadů (zpravodajských příspěvků).

název pořadu	POČET vydání pořadu/zpravodajských příspěvků (ZP)		STOPÁŽ vydání pořadu/zpravodajských příspěvků (ZP)	
	rešeršovaných	analyzovaných	rešeršovaných	analyzovaných
<i>Televizní noviny</i>	29 (798 ZP)	29 (201)	18:42:58	5:35:12
<i>Letní interview</i>	6	6	3:03:30	3:03:30
<i>Volební souboj 2017</i>	2	2	2:01:56	2:01:56
<i>Nova Duel</i>	1	1	1:15:38	1:15:38
<i>Střepiny</i>	4 (16 ZP)	4 (10 ZP)	1:42:26	1:04:29
<i>Víkend</i>	4 (50 ZP)	2 (2 ZP)	3:00:49	0:10:44
<i>Volejte Novu</i>	4 (44 ZP)	3 (3 ZP)	1:59:14	0:10:47

celkem	50 (917 ZP)	47 (225 ZP)	31:46:31	13:22:16
--------	-------------	-------------	----------	----------

Celkově bylo v analyzovaném období podrobeno rešerši **50 dílů pořadů**. Jinými slovy všech 50 odvysílaných dílů jsme zhlédli a dle stanovených kritérií z nich vybrali relevantní obsahy k analýze, kterých nakonec bylo celkem **47 vydání**. Monitorované zpravodajské (*Televizní noviny*) a publicistické pořady (*Střepiny*, *Víkend* a *Volejte Novu*) jsou složeny z různého počtu zpravodajských příspěvků. Názornější obraz analyzovaného materiálu proto získáme, uvedeme-li, že celkově bylo ve sledovaných pořadech odvysíláno **917 různých příspěvků**, z nichž **225** odpovídalo určeným kritériím, a proto bylo zahrnuto do této analýzy.

Přehled analyzovaného materiálu je možné vyjádřit rovněž prostřednictvím stopáže sledovaných pořadů či zpravodajských příspěvků. Celková stopáž všech vydání pořadů zahrnutých do rešerše čítala **31 hodin 46 minut**. Čistá stopáž příspěvků, které byly zanalyzovány, zahrnovala **13 hodin 22 minut**, jimiž program NOVA (NOVA 2) pokrýval volební a politickou agendu.

3.2. Analýza hlavní zpravodajské relace programu NOVA

V úseku zpravodajských pořadů byla analyzována hlavní zpravodajská relace *Televizní noviny*, která je vysílána **denně** na programu NOVA v čase od **19:30 hodin**. Nejedná se o jediné zpravodajství tohoto programu. Na programu NOVA je každý všední den vysílána v rámci pořadu *Snídaně s Novou* relace *Ranní televizní noviny*. Ve všední dny v poledne je dále do programu zařazen zpravodajský pořad *Polední Televizní noviny* a v odpoledním čase od 17:00 hodin *Odpolední Televizní noviny*. Jelikož jsou ale do těchto relací povětšinou zařazovány zpravodajské příspěvky, které jsou součástí večerní hlavní zpravodajské relace, nebyly tyto pořady do analýzy zařazeny.

3.2.1. Popis základní struktury analyzovaných příspěvků relace *Televizní noviny*

Jednotkou analýzy byl zpravodajský příspěvek, který tematizoval volební agendu nebo se týkal politiky obecně a byl od ostatních příspěvků oddělen zvukově a obrazově⁵. Abychom takové příspěvky identifikovali, museli jsme zhlédnout všechny zprávy odvysílané v relaci v daném období. Po identifikaci příspěvků, které splňovaly námi zadaná kritéria, jsme každý příspěvek posuzovali z hlediska objektivity a vyváženosti jak jednotlivě, tak následně v celku všech příspěvků, a to prostřednictvím sledování indikátorů objektivity a vyváženosti, které jsme si před analýzou stanovili⁶.

⁵ Definice příspěvku viz kap. 2. 2. Metodika analýzy.

⁶ Viz kap. 2. 2. Metodika analýzy.

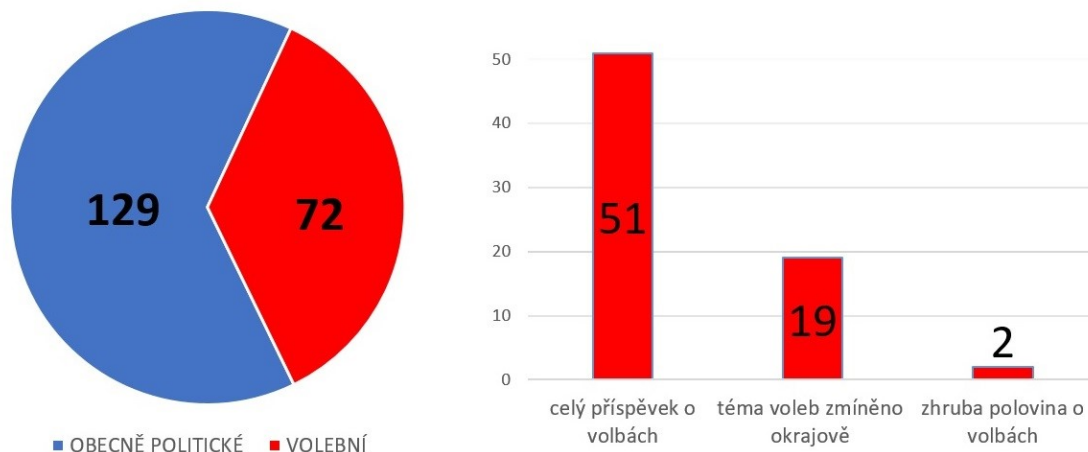
Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem **29 dílů hlavní zpravodajské relace**. Délka jednoho vydání dosahovala průměrně **39 minut**. Stopáž všech analyzovaných dílů činila **18 hodin 43 minut**, během kterých bylo odvysíláno **798 různých zpravodajských příspěvků**⁷. Z tohoto počtu odpovídalo stanoveným kritériím (volební či obecně politická tematika) celkem **201 příspěvků**, které jsme následně zahrnuli do analýzy.

Analyzované příspěvky jsme nejprve kategorizovali do dvou skupin. První skupinu jsme pojmenovali jako „**obecně politické**“. Tato skupina byla početnější, čítala celkem **129 příspěvků**, jejichž tématem bylo nejčastěji aktuální politické dění. Součástí této skupiny bylo ale i několik zpráv, které nebyly primárně politické tematiky, ale nějakým způsobem v nich figurovali politici či politické instituce (např. zprávy o rekonstrukcích v regionech ČR; kulturních akcích apod.).

Do druhé skupiny příspěvků spadaly zprávy, které byly obsahově tematizovány volební agendou nebo se této agendy nějakým způsobem dotýkaly. Tuto skupinu příspěvků jsme pojmenovali jako „**volební**“ a zařadili jsme do ní celkem **72 zpráv**. U této kategorie příspěvků jsme dále rozlišovali, zda téma voleb v obsahu zprávy dominuje, či nikoli. Ze 72 zpráv jsme nakonec vyčlenili **51 příspěvků**, ve kterých byly nadcházející **volby hlavním tématem** a **21 příspěvků**, ve kterých se o volbách hovořilo spíše **okrajově**.

Popsané rozdělení příspěvků do jednotlivých kategorií přehledně zobrazuje graf 1.

GRAF 1: PŘEHLED ANALYZOVANÝCH PŘÍSPĚVKŮ

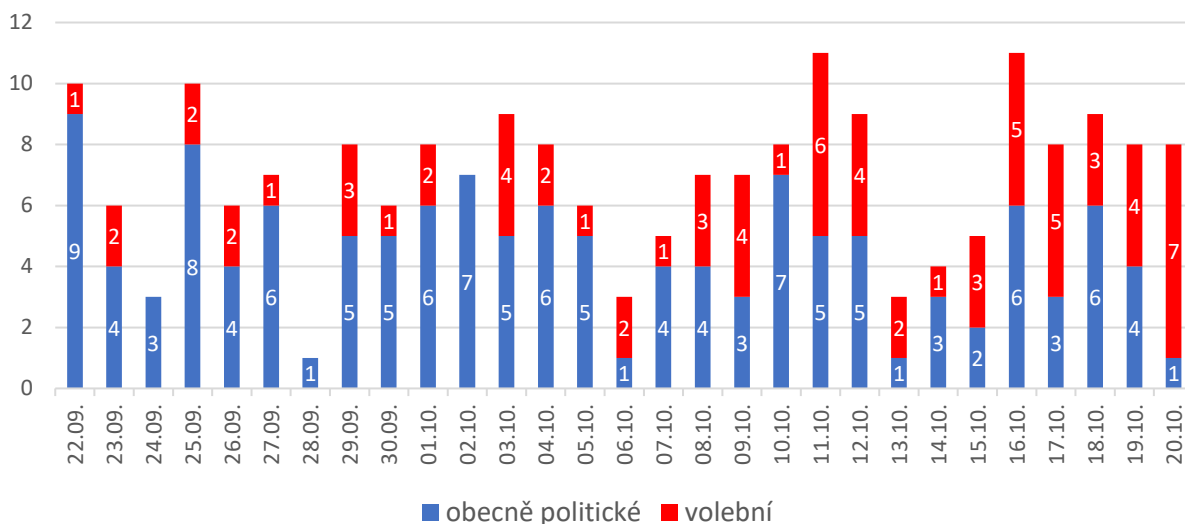

Podíváme-li se na rozložení sledovaných příspěvků v čase (graf 2), vidíme, že relace *Televizní noviny* reflektovala blížící se volby již od prvního sledovaného dne a vyjma tří dnů (24. 9.; 28. 9.; 2. 10.) se v každém vydání relace objevil alespoň jeden příspěvek o volbách. Od 4. října, kdy provozovatel

⁷ Tento počet je orientačním údajem vycházejícím z našeho pracovního členění založeného jednak na definici příspěvku, jednak na členění příspěvků dle databáze Newton.

odstartoval volební pokrytí ve zpravodajských a publicistických pořadech programu NOVA, se relace volbám věnovala kontinuálně a koncepčně. S blížícím se termínem voleb počet odvysílaných volebních příspěvků rostl. Relace však neztrácela zájem ani o obecně politické události, které v celku sledovaného období téměř dvojnásobně převyšovaly počet příspěvků o volbách.

GRAF 2: ROZLOŽENÍ ANALYZOVANÝCH PŘÍSPĚVKŮ V ČASE

Pro úplnou představu o tom, jak provozovatel pojímal a zpracovával téma nadcházejících voleb ve své hlavní zpravodajské relaci, popíšme příspěvky z hlediska jejich stopáže, formy a řazení v relaci. Ač se tyto údaje mohou jevit z pohledu zákona o vysílání nadbytečné, vypovídají o tom, jakou důležitost redakce *Televizních novin* volbám přikládala⁸.

Celková stopáž analyzovaných příspěvků činila **5 hodin 35 minut**. Přestože obecně politických příspěvků bylo téměř dvakrát tolik co volebních, rozdíl ve stopáži tak výrazný nebyl (Tab. 2). Nepochybně proto, že poměrně častou formou obecně politických příspěvků byla krátká čtená zpráva (Tab. 3), která se u kategorie volebních příspěvků vyskytovala spíše sporadicky.

Tab. 2: Počet a stopáž analyzovaných příspěvků relace *Televizní noviny*

kategorie	počet analyzovaných ZP ⁹	podíl analyzovaných ZP z celku	stopáž analyzovaných ZP	podíl analyzovaných ZP z celkové stopáže
POLITIKA	129	64 %	3:09:41	57 %
VOLBY	72	36 %	2:25:31	43 %
CELKEM	201	100 %	5:35:12	100 %

⁸ Předpoklad souvislosti mezi množstvím vysílaného obsahu a jeho důležitostí je popsán např. v teorii Agenda-Settings.

⁹ ZP = zpravodajský příspěvek.

Oběma skupinám dominovala forma reportáže. Volební příspěvky byly častěji prezentovány také formou upoutávky. Nejčastěji se jednalo o spoty lákající diváky na webovou stránku provozovatele (TN.cz), resp. chat s politikem zastupujícím určitý kandidující subjekt.

V rámci zpravodajské relace je největší důležitost zpravidla přikládána událostem/zprávám, které jsou zařazovány do headlinu. Umístěním zprávy do headlinu dochází k akcentaci významnosti prezentované události, zpráva v headlinu zároveň naznačuje prioritní pozici události ve srovnání s jinými příspěvky. S pomocí headlinů tak můžeme sledovat, jakou důležitost a význam relace přiřazovala jednotlivým událostem/tématům, o kterých v jednotlivých dnech informovala.

Optikou této teorie nebyly volební události redakcí příliš akcentovány. Analýza ukázala, že zatímco z obecně politických zpráv byla do headlinu řazena každá čtvrtá zpráva, u volebních každá devátá. V období před konáním voleb bylo v headlinu poutáno na volební zpravodajství pouze sedmkrát. Nejčastěji (4x) bylo v headlinu upozorňováno na výsledky předvolebních průzkumů voličských preferencí.

Tab. 3: Žánrový formát analyzovaných příspěvků relace Televizní noviny

typ žánrové formy	POLITIKA		VOLBY	
	absolutní četnost	relativní četnost ¹⁰	absolutní četnost	relativní četnost
čtená zpráva	34	26 %	4	6 %
reportáž	80	62 %	47	65 %
upoutávka	2	1,5 %	10	14 %
živý vstup se synchronem	2	1,5 %	1	1 %
živý vstup	7	6 %	8	11 %
živý vstup s reportáží	4	3 %	2	3 %
HEADLINE	31	24 %	8	11 %

Důležitost, jakou relace přikládá tématu/události, může být interpretována i z umístění jednotlivých příspěvků v relaci, přičemž první příspěvek je vnímán jako nejdůležitější zpráva dne. V rámci této sledované proměnné byly jednotlivé kategorie příspěvků poměrně vyrovnané. Relace *Televizní noviny* zahajovala zprávy o politice celkem 11x, volebním zpravodajstvím 10x. Volební příspěvky byly ovšem řazeny do první části relace častěji než obecně politické. Naopak obecně politické se relativně často objevovaly až ke konci relace. Důvodem je, že relace vyčleňuje pro krátké příspěvky zahraničního zpravodajství (tedy i zahraniční politiky) povětšinou až „zadní“ pozice.

Tab. 4: Pořadí analyzovaných příspěvků relace Televizní noviny

pořadí ZP	POLITIKA		VOLBY	
	absolutní četnost	relativní četnost	absolutní četnost	relativní četnost
1. ZP	11	9 %	10	14 %
2.–5. ZP	24	19 %	25	35 %
6.–10. ZP	36	28 %	14	19 %

¹⁰ Relativní četnost byla počítána z celkového počtu zpravodajských příspěvků „politických“ a „volebních“ odvysílaných v relaci.

11.–15. ZP	10	8 %	9	13 %
16.–20. ZP	8	6 %	6	8 %
21.–25. ZP	24	18 %	3	4 %
25.–... ZP	16	12 %	5	7 %

Jak již bylo řečeno, důležitost, jakou zpravodajská relace přikládá tématu nebo určité události, může být dovozována nejen z počtu a stopáže odvysílaných příspěvků, ale také z jejich umístění v rámci relace, či žánrové formy. Shrňme-li popsaná úvodní data o analyzovaných příspěvcích, lze konstatovat, že relace *Televizní noviny* věnovala nadcházejícím volbám nemalý prostor. Ačkoli byl v relaci ve větší míře poskytován prostor obecně politickým zprávám a událostem, počet ani stopáž volebních příspěvků rozhodně nebyly zanedbatelné. Srovnáme-li tato úvodní data s daty vzešlými z analýzy předvolebního zpravodajství relace *Televizní noviny* před čtyřmi lety (volby do PS PČR 2013), lze konstatovat zvýšený zájem o volební i obecně politická témata. Zatímco v období před volbami do PS PČR v roce 2013 bylo odvysíláno **39 zpráv s volební tematikou** (a 99 zpráv obecně politických), v roce 2017 činil počet **volebních příspěvků 72** (obecně politických 129).

Nyní přejdeme k detailnějšímu popisu příspěvků. Uvědomujeme si, že námi vytvořená klasifikace příspěvků na „obecně politické“ a „volební“ je umělá, diváci je nepochybně vnímají v celku všech příspěvků, a na jejich společném základě je i utvářen výsledný mediální obraz jednotlivých politických subjektů. Přesto i nadále budeme pokračovat v rozdělení zpráv na „obecně politické“ a „volební“, jelikož z analytického hlediska je podstatné ukázat, které subjekty byly zmiňovány v souvislosti s volbami a které v souvislosti s např. aktuálním politickým děním.

3.2.2. Analýza obecně politických příspěvků relace *Televizní noviny*

Jak již bylo řečeno, ve vysílání relace *Televizní noviny* jsme zaznamenali celkem **129 obecně politických zpráv**. V jednotlivých příspěvcích jsme na úrovni kvantitativní obsahové analýzy sledovali:

- hlavní téma příspěvku,
- „vypovídající“ politické aktéry, kteří v příspěvku vystupují/promlouvají (dále respondenti, mluvčí)
- k jakým tématům se vyjadřují
- jak velký prostor dostávají pro vyjádření,
- „zmiňované“ politické aktéry, o kterých se v příspěvku hovoří (dále též vypovídající aktéři),
- v souvislosti s jakými tématy se o nich hovoří,
- kdo o nich hovoří,
- v jakém kontextu,
- s jakou valencí (hodnotové vyznění zprávy).

Tyto proměnné byly pro nás, společně se sledováním faktické správnosti poskytovaných informací, hlavními výše zmíněnými indikátory objektivitu a vyváženosti.

Dříve, než přejdeme k analýze obecně politických příspěvků, představme jejich celkový soupis (Tab. 5). Následně se zaměříme na tematickou strukturu těchto příspěvků a politické subjekty, které v nich dostaly prostor.

Tab. 5. Přehled analyzovaných obecně politických příspěvků relace Televizní noviny

datum	název příspěvku
22. 9. 2017	Totální nedostatek jablek v celé Evropě
	S rostoucí cenou másla přibývá i jeho krádeží
	Německé parlamentní volby
	Napětí mezi USA a KLDK se dál stupňuje
	Primátorka považuje ultimátum za vydírání
	Rektoři pohrozili české vládě kvůli penězům
	Někteří důchodci berou více než sto tisíc
	Velká Británie opustí EU během dvou let
	Sídlo české vlády čeká nákladná rekonstrukce
23. 9. 2017	Lidé v Česku dluží dohromady miliardy korun
	Írán testoval balistické střely
	Parlamentní volby v Německu
	Vysoké ceny za máslo
24. 9. 2017	Německé parlamentní volby
	Německé parlamentní volby – odhady výsledků
	Rostoucí napětí mezi KLDK a USA
25. 9. 2017	Německé volby: Merkelová hledá spojence do vlády
	Německé volby: Reakce českých politiků
	Vysoké školy dostanou víc peněz od státu
	Rozpočet 2018: Vláda přidala i důchodcům
	Prezident Trump rozšířil seznam zakázaných zemí
	Africký mor: Odstřelovači policie ČR pomůžou myslivcům
	Kurdové hlasují o nezávislosti na Iráku
	Taxi vs. Uber: Protesty budou pokračovat
26. 9. 2017	KLDK vyhrožuje USA střelbou na letadla
	Kurdové hlasují o nezávislosti na Iráku
	Francouzský prezident navrhuje reformu EU
	Domácí vězení: Nové náramky budou na jaře
27. 9. 2017	Vládní strategie počítá s růstem cen alkoholu
	Prezident Francie navrhl reformu Evropské unie
	Možné další kontroly přechodů v Schengenu
	Možné delší kontroly přechodů v Schengenu – pokračování
	Irák výsledek kurdského referenda neuzná
	Začala stavba zdi na hranicích USA s Mexikem
28. 9. 2017	Jižní Korea předvedla "svaly" svému sousedovi

29. 9. 2017	Ruská policie zatkla opozičního vůdce Navalného
	Máslo nad zlato? Rvačka zákazníků o zboží ve slevě – pokračování
	Kauza Čapí hnízdo: Policie zahájila trestní stíhání
	Navzdory Madridu Katalánsko stále chystá referendum
	Aerolinky ruší lety do iráckého Kurdistánu
30. 9. 2017	Zítra startuje státní projekt Účtenkové loterie
	Zítra startuje státní projekt Účtenkové loterie – pokračování
	Zítra startuje státní projekt Účtenkové loterie – pokračování 2
	Vláda zvažuje transformaci společnosti ČEZ
	Katalánci budou zítra hlasovat o nezávislosti
1. 10. 2017	Policejní násilí: Katalánsko hlasuje o nezávislosti
	Policejní násilí: Katalánsko hlasuje o nezávislosti – pokračování
	Policejní násilí: Katalánsko hlasuje o nezávislosti – pokračování 2
	Účtenková loterie odstartovala, ale s velkými problémy
	Taxi vs. Uber: Pražské taxikáře podpoří i v Brně
	Starosta napadl aktivisty bránící dostavbě dálnice
2. 10. 2017	Protesty taxikářů proti Uberu
	Protesty taxikářů proti Uberu – pokračování
	Katalánská vláda chystá vyhlášení nezávislosti
	Katalánská vláda chystá vyhlášení nezávislosti – pokračování
	Pokles státního dluhu
	Lékaři chystají protesty kvůli e-receptům
	Konzervativci se dohadují o Brexitu
3. 10. 2017	Dvojitá kvalita potravin
	Když se dva starostové hádají
	Katalánsko paralyzovala stávká
	Připomínka sjednocení Německa
	EP nechce začít druhou fázi jednání o Brexitu
4. 10. 2017	Soumrak české sportu
	Blíží se nezávislost Katalánska?
	Další kandidát na prezidenta Pavel Fischer
	Už čtvrtým dnem běží Účtenková loterie
	Česku hrozí vysoká pokuta
	Trump navštívil zpusťšené Portoriko
5. 10. 2017	Donald Trump navštívil místo tragédie
	Katalánská krize se prohlubuje
	Soumrak českého sportu
	Spor mezi taxikáři a řidiči Uberu
	Poslanci řeší zasedací pořádek
6. 10. 2017	Katalánská krize se prohlubuje
7. 10. 2017	Praha opět mění modré parkovací zóny
	Praha opět mění modré parkovací zóny – pokračování
	Obce budou muset kvůli směrnici EU mít dalšího úředníka
	Žebříček nejbohatších Čechů
8. 10. 2017	Katalánská krize se prohlubuje

	Syrská armáda obklíčila Islámský stát v Mayadinu
	Masové zatýkání demonstrantů v ruských městech
	Severní Korea opět hrozí Spojeným státům
9. 10. 2017	Od D1 zmizely první nelegální billboardy
	Španělská vláda chce Katalánsku zabránit v odchodu
	Google má prý důkazy o vlivu Ruska na volby
10. 10. 2017	Katalánská vláda jedná o odtržení země od Španělska
	Katalánská vláda jedná o odtržení země od Španělska – pokračování
	Katalánská vláda jedná o odtržení země od Španělska – pokračování 2
	Ambulantní lékaři vyhlásili stávkou za vyšší příjmy
	Situace v Katalánsku
	Válka o lithium hýbe politickou scénou v Česku
	Miloš Zeman: Raději dialog než sankce
11. 10. 2017	Sliby – chyby? Růst cen másla vláda neřešila
	Vyhlásilo včera Katalánsko nezávislost?
	Telička ukončil spolupráci s hnutím ANO
	Upoutávka: Strach o zdraví hlavy státu
	Výroky o Krymu prezident Zeman našťval Ukrajinu
12. 10. 2017	Účtenková loterie: Ve hře už soutěží 2 milióny účtenek
	Kauza Čapí hnízdo: Policie obvinila dalšího člověka
	Rakousko žaluje Německo kvůli poplatkům za auta
	Soud obnovil kauzu možné spolupráce Babiše s STB
	Spojené státy opustí UNESCO
13. 10. 2017	Zástupci V4 jednali o kvalitě potravin
14. 10. 2017	Tradiční prodej vánočních kaprů v ohrožení?
	Prezident Trump napadá jadernou dohodu s Íránem
	V4 jedná v Maďarsku
15. 10. 2017	Rakousko volí své zástupce do parlamentu
	Parkovací zóny nedostatek míst nevyřešily
16. 10. 2017	Rakouské parlamentní volby
	Nejmladší premiér v historii Rakouska
	Dotační program na údržbu sportovišť
	Protestovat budou také některé lékárny
	Katalánsko mlčí ohledně nezávislosti
	Ve venezuelských volbách vyhráli socialisté
17. 10. 2017	Stávka lékařů a lékárníků
	Jiří Hynek oznámil, že má podpisy 22 poslanců
	Na druhém místě jsou Sociální demokraté
18. 10. 2017	Stávka lékařů a lékárníků – pokračování
	Katalánská krize se prohlubuje
	Prezident Donald Trump "zchudnul"
	Obžaloby starostu viní z podvodů s dotacemi
	V Pekingu začal sjezd Komunistické strany Číny
	Prezident Donald Trump "zchudnul"
19. 10. 2017	Omezení katalánské autonomie

	Summit EU začal diskuzí o migraci
	Proti Putinovi bude kandidovat moderátorka
	Těhotná vévodkyně Kate opět na veřejnosti
20. 10. 2017	Evropští lídři zahájí přípravy k Brexitu

3.2.2.1. Tematická agenda obecně politických příspěvků relace *Televizní noviny*

Abychom získali představu, o jakých událostech se v hlavní zpravodajské relaci hovořilo, podívejme se nejprve na tematickou agendu zpráv.

U každého příspěvku, který jsme vyhodnotili jako relevantní pro tuto analýzu a následně ho zařadili do jedné ze dvou kategorií (politika/volby) jsme předně identifikovali jeho hlavní téma. To jsme určovali na základě toho, jakým způsobem byl příspěvek rámován moderátory ve studiu relace. Uvědomujeme si, že zařazení příspěvku do určité tematické kategorie je značně zjednodušující a zobecňující. Většina příspěvků zahrnovala současně několik témat, jednotlivá témata se vzájemně překrývala. Proto jsme vyjma příspěvku pracovali ještě s dalším typem analytické jednotky – s výpovědí. Výpověď jsme definovali jako část zprávy (sdělení), ve které je citován nebo popisován politický subjekt (zmiňovaný aktér). Výpověď tak byla vymezena určitým subjektem/zmiňovaným aktérem (o kom se hovoří), kontextem a valencí, ve kterém je o něm hovořeno (se kterým se o něm hovoří), tematizací (o čem se v souvislosti s ním hovoří) a autorem výpovědi (kdo o něm hovoří). Změna kteréhokoli parametru signalizovala zápis nové výpovědi.

Každý z obecně politických příspěvků jsme zařadili do jedné ze sedmi tematických kategorií (A-G), na které ukazuje tabulka 6.

A. Více než polovina příspěvků (57 %) informovala o **zahraničním politickém dění**. Velký počet příspěvků této tematické kategorie dokládá každodenní zájem relace o zahraniční politiku. V relaci jsou nejčastěji tyto příspěvky zařazovány až na její konec, do přehledu tří po sobě jdoucích krátkých čtených zpráv. Největší zájem ve sledovaném období byl zaznamenán o tyto zahraniční události: tzv. katalánská krize, spojená s referendem o nezávislosti Katalánska na Španělském království (21 zpráv); volby v Německu (6 zpráv) a vztah USA a KLDL.

Tab. 6: Tematická agenda analyzovaných příspěvků obecně politických

POLITIKA		
téma	četnost	podíl
A. zprávy ze zahraniční politiky	74	57 %
B. zprávy z domácí politiky	24	19 %
C. zprávy reflektující problémy měst a obcí ČR	13	10 %
D. zprávy ze zdravotnictví	5	4 %
E. zprávy reflektující spotřebitelská témata	5	4 %

F. zprávy reflektující nadcházející prezidentské volby	2	1 %
G. zprávy jiné tematické kategorie	6	5 %
celkem	129	100 %

B. Překvapivě méně početná byla skupina příspěvků, která informovala o **domácím politickém dění**. Z celku 129 obecně politických příspěvků jich o událostech z domácí politiky informovalo celkem 24. K těmto zprávám bychom však mohli zařadit i zprávy týkající se nadcházejících voleb, které analyzujeme zvlášť (níže). Pokud bychom to udělali, zájem o domácí politické dění by převyšoval zájem o zahraniční politiku.

Opakovaný zájem z událostí domácí politiky jevila relace o tzv. Účtenkovou loterii, která v námi sledovaném období odstartovala (dne 1. října 2017). Relace odvysílala den před zahájením Účtenkové loterie, dne 30. září 2017, celkem tři zprávy, které přibližovaly divákům její princip. Následující den, 1. října 2017, pak bylo informováno o problémech, které se v souvislosti s jejím zavedením vyskytly. V následujících dnech byly odvysílány další dvě zprávy. Obě informovaly primárně o přístupu českých občanů k loterii, sekundárně pak o cenách, které mohou soutěžící vyhrát. Okrajově byla zmíněna i kritika loterie ze strany opozičních stran. V souvislosti s Účtenkovou loterií byl nejčastěji zmiňován tehdejší ministr financí Ivan Pilný (nestr., ANO). Ten povětšinou dostával příležitost objasnit princip Účtenkové loterie i její výhody. Účtenková loterie nebyla ale prezentována pouze jednostrannou optikou. Prostor ve zpravodajství dostali i její kritici. Z řad politiků byl osloven např. Miroslav Kalousek (TOP 09), Jan Farský (Starostové), Jan Skopec (ODS) a Václav Votava (ČSSD). Vůbec nejčastěji ale v souvislosti s tímto tématem relace oslovovala občany České republiky, přičemž ji zajímal jejich názor na tuto soutěž.

Podobný prostor jako Účtenkové loterii věnovala relace v té době mediálně exponovanému tématu – zvýšené ceně másla. Celkem na toto téma odvysílala ve sledovaném období osm zpravodajských příspěvků, z toho v polovině byly okrajově tematizovány i nadcházející volby. V těchto příspěvcích bylo téma prezentováno jako jedna z „předvolebních kauz“, kterou politické strany využívají ve svých předvolebních kampaních. Těmto čtyřem příspěvkům se budeme věnovat níže, jelikož jsme je zařadili do kategorie volebních příspěvků. Zbývající čtyři příspěvky, které nikterak neupozorňovaly na blížící se volby, jsme zařadili do kategorie „domácí politika“, případně „spotřebitelská témata“, pokud neakcentovaly primárně politický rozměr tématu. Na jednu stranu tak bylo informováno o neobvyklém chování spotřebitelů (krádeže másla, boj o máslo), na straně druhé o krocích vládních představitelů, které v souvislosti s vyšší cenou másla podnikli (zejména výzva Bohuslava Sobotky [ČSSD] směřovaná na ministra zemědělství a ministra financí, aby prověřili postup cenotvorby másla).

Z témat domácí politiky relaci ve sledovaném období dále upoutaly kauzy Čapí hnízdo¹¹ a Lithium¹². Možná proto, že se jednalo o velmi kontroverzní kauzy, příspěvky, které o nich informovaly, byly zpracovány důsledně vyváženě a objektivně tak, aby prostor dostaly všechny zainteresované strany. Redakční komentáře si držely neutrální odstup, hodnocení kauz zaznívalo pouze prostřednictvím oslovených respondentů (politiků).

Z událostí domácí politiky relace informovala dále o přípravě státního rozpočtu na rok 2018 (konkrétně o navyšování důchodů, či navýšení rozpočtu vysokým školám), o snižujících se dotacích pro český sport, kvalitě potravin dovážených do Česka, poklesu státního dluhu či o zavedení elektronických náramků pro domácí vězení.

C. Třetí relativně významnou kategorií příspěvků byly příspěvky informující o **problémech českých měst a obcí**. Celkem jich analýza zaznamenala 13. Více než polovina přitom pojednávala o protestech pražských taxi služeb proti službám typu Uber. Příspěvky informovaly zejména o třech aspektech události: 1) důvodech, které taxikáře k protestům vedou, 2) míře legálnosti služby Uber a 3) důsledcích, které protesty (blokady pražských silnic) způsobily obyvatelům Prahy. Prostor v reportážích dostaly všechny zainteresované strany, tedy jak zástupci protestujících taxikářů, tak zástupci společnosti Uber i obyvatelé Prahy. Událost měla i politický přesah, jelikož taxikáři požadovali po pražské primátorce Adrianě Krnáčové (ANO), aby proti službě Uber zakročila. V této souvislosti byla Adriana Krnáčová prezentována spíše v ambivalentním kontextu, jelikož oslovení taxikáři si povětšinou stěžovali na nečinnost pražské primátorky. Vyváženost těchto příspěvků ale nebyla dotčena, Adriana Krnáčová dostala vždy ze strany redakce prostor k vyjádření. V souvislosti s těmito událostmi byl dvakrát osloven i zastupitel hlavního města Prahy a kandidát na poslance Patrik Nacher (nestr., ANO). Ani on nebyl v příspěvcích nikterak favorizován nebo naopak poškozován. Promlouval zde z pozice zastupitele Prahy a jeho vyjádření se vždy věcně vztahovala k dané kauze. Z hlediska objektivity a vyváženosti tak nebyly v těchto příspěvcích zaznamenány problémy.

Tři příspěvky kategorie „problémy měst a obcí“ informovaly o tzv. parkovacích zónách v Praze. Dva příspěvky byly odvysílány dne 7. října 2017 a informovaly o tom, že Praha mění pravidla parkování. Konkrétně toho času přestávaly platit parkovací karty, na místo nich městské části zaváděly speciální webovou aplikaci. Nové opatření bylo ze strany redakce prezentováno jako „chaos“ a systém, který je neefektivní pro rezidenty. Na druhou stranu představitelé magistrátu dostali dostatečný prostor, aby

¹¹ Podstatou kauzy Čapí hnízdo je podezření na účelové čerpání evropské dotace určené výhradně pro malé nebo středně velké podnikatele koncernem Agrofert, potažmo A. Babišem.

¹² Kauza, ke které došlo jen pár dní před volbami do PS PČR 2017. Tehdejší ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček (ČSSD) měl podepsat memorandum s firmou European Metals Holdings Ltd. vlastněnou firmou z Britských Panenských ostrovů, týkající se těžby a zpracování rudy lithia v České republice. Opoziční strany i hnutí ANO obviňovaly ČSSD, že firmě předala potenciálně výnosný byznys, který by měl obhospodařovat stát sám.

se k situaci vyjádřili. Jejich vyjádření nebyla ze strany redakce nikterak snižována či zpochybňována. Do příspěvků byla rovněž krom negativních vyjádření občanů Prahy, kteří opatření kritizovali, zařazena i vyjádření občanů, kteří nový systém vítali.

D. Celkem pět obecně politických příspěvků informovalo o plánované **stávce lékařů a lékárníků** na protest proti nedostatku financí a proti chystanému zavedení elektronického receptu. Ani v těchto příspěvcích nebyla zjištěna jednostranná prezentace události. Prostor v příspěvcích dostali jak zástupci stávkujících lékařů, kteří objasňovali motivace ke stávce, tak zástupci ministerstva zdravotnictví (konkrétně ministr zdravotnictví Miloslav Ludvík z ČSSD a náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Arnoštová).

F. Dva příspěvky reflektovaly nadcházející **prezidentské volby**. První z nich byl odvysílán dne 4. října 2017 a primárně informoval o tom, že dalším kandidátem na post prezidenta je bývalý velvyslanec Pavel Fischer. Druhá zpráva, odvysílaná dne 17. října 2017, která reflektovala prezidentské volby, oznamovala kandidaturu Jiřího Hynka ze strany Realisté.

G. Ostatní zprávy kategorie obecně politických příspěvků, které jsme zařadili do kategorie „jiné“, informovaly o různých aktuálních událostech s politickým přesahem. Konkrétně se jednalo o zprávy pojednávající o •nedostatku jablek v Evropě, •žádosti rektorů týkající se navýšení rozpočtu pro vysoké školy, •rekonstrukci sídla české vlády, či •zdravotním stavu prezidenta Miloše Zemana.

Tematická struktura obecně politických příspěvků ukázala, že výběr většiny zpráv spočíval primárně v zájmu relace o aktuální politické a celospolečenské dění. Svou roli sehrála pravděpodobně i předpokládaná atraktivita událostí/témat pro diváky, kterou lze odvodit od naddimenzovaného zájmu relace o témata jako „vysoká cena másla“ či „protesty pražských taxikářů“, tedy témata/události obsahující prvky senzace, negativity nebo skandálu.

3.2.2.2. Političtí aktéři obecně politických příspěvků relace *Televizní noviny*

V analýze jsme se dále zaměřili na to, které politické subjekty měly v předvolebním období do zpravodajství přístup. Sledovali jsme, zda nebyli relací upřednostňováni pouze představitelé jedné strany, a dále v souvislosti s jakými tématy se politici v příspěvcích objevovali, v jakém kontextu, případně s jakou valencí.

Pracovně nazýváme politiky ve zpravodajských příspěvcích **politickými aktéry**, přičemž rozlišujeme mezi dvěma základními skupinami. V prvním případě analyzujeme aktéry, kteří se přímo účastnili zpravodajství, tedy byli redaktory příspěvků osloveni jako zdroje informací (mluvčí/respondenti). Tyto pracovně označujeme jako **vypovídající aktéři** (též mluvčí/respondenti). Ve druhé kategorii tzv. **zmiňovaných aktérů** jsou zařazeni političtí aktéři, kteří v příspěvcích nebyli bezprostředně přítomni,

ale bylo o nich hovořeno prostřednictvím druhých osob, nejčastěji moderátory nebo redaktory zpravodajské relace, méně často vypovídajícími aktéry.

Toto rozdělení je důležité, neboť je podstatný rozdíl mezi tím, zda mají politici možnost ve zpravodajství vystoupit přímo, být aktivní součástí děje a moci případně tento děj ovlivnit, a případy, kdy je jejich role pouze pasivní, bez vlastního vyjádření. Vypovídající aktéři mohou děj přispěvkem mnohem více ovlivnit než aktéři, o kterých je „pouze“ hovořeno.

Nejprve se podívejme, kteří politici dostali možnost hovořit, tedy **vypovídající politické aktéry**. Z tabulky 7 ukazující na obecnou strukturu všech mluvčích, vidíme, že v obecně politických příspěvcích hovořilo celkem **112 politicky činných osob (z toho 47 různých osob)**. V celku všech mluvčích to sice byla pouze zhruba třetina, avšak je nutné brát v potaz, že kategorie „jiné“ zahrnuje velký nediferencovaný počet osob. Pokud bychom tuto skupinu rozdělili do jednotlivých subkategorií (např. tiskoví mluvčí, občané, představitelé policie, armády, soukromých podniků, zdravotnických zařízení apod.), žádná taková by nedosahovala tak výrazného počtu jako právě kategorie „politiků“. Můžeme proto říci, že čeští politici byli jednoznačně nejčastějšími mluvčími obecně politických příspěvků.

Do kategorie „jiné“ jsme zahrnuli i zahraniční politiky. Ti byli v obecně politických příspěvcích osloveni celkem 59x (z toho se jednalo o 42 různých osob¹³). Nejčastěji citovaným/vypovídajícím zahraničním politikem v obecně politických příspěvcích byl americký prezident Donald Trump a předseda španělské vlády Mariano Rajoy.

Tab. 7: Obecná struktura zdrojů obecně politických příspěvků (vypovídající aktéři)

	POLITIKA	
	absolutní četnost	relativní četnost
politik	112	27 %
jiné	309	73 %
celkem	421	100 %

Vrátíme-li se k českým politickým představitelům, prostor k vystoupení v obecně politických příspěvcích dostali konkrétně představitelé **15 stran a hnutí**. Jen málokdy byli vypovídající politici explicitně slovně zmíněni i s jejich politickou příslušností, ta však byla většinou napsána v titulku, který obzvláště oznamoval o jménu a příjmení mluvčího, politické příslušnosti, příp. jeho politické funkci (poslanec, starosta apod.). Pokud příslušnost jednotlivých straníků v titulku chyběla, potom jsme ji při kódování příspěvků sami doplňovali. Podle databáze Českého statistického úřadu jsme také zjišťovali, zda se jedná o kandidáta do voleb, či nikoli.

Tabulka 8 zachycuje absolutní i poměrné zastoupení konkrétních politických stran a seskupení ve výpovědích. Zastoupení jednotlivých stran a hnutí víceméně odpovídá jejich významu v politickém či

¹³ Tzn. Někteří politici byli osloveni opakovaně.

společenském životě, jak jej lze posoudit alespoň z rozložení politických sil v kontextu celostátní politiky před volbami.

Tab. 8: Struktura vypovídajících aktérů obecně politických příspěvků (respondenti)

vypovídající aktér	počet zmínek/ počet ZP ¹⁴	podíl ¹⁵	stopáž ¹⁶	podíl ¹⁷	témata
ANO	29 20 ZP¹⁸	24 %	263 s	24 %	domácí politika (18); zahraniční politika (5); problémy měst a obcí (5), spotřebitelská témata (1)
Pilný I. (nestr., ministr financí)	9 6 ZP	-	66 s	-	domácí politika (9)
Babiš A. (předseda hnutí)	6 5 ZP	-	76 s	-	domácí politika (4); zahraniční politika (2)
Stropnický M. (ministr obrany)	4 3 ZP	-	37 s	-	zahraniční politika (3); domácí politika (1)
Krnáčová A. (primátorka Prahy)	3 3 ZP	-	16 s	-	problémy měst a obcí (3)
Pelikán R. (ministr spravedlnosti)	3 2 ZP	-	29 s	-	domácí politika (2); spotřebitelská témata (1)
Nacher P. (pražský zastupitel)	2 2 ZP	-	20 s	-	problémy měst a obcí (2)
Vyzula R. (poslanec)	1 1 ZP	-	10 s	-	domácí politika (1)
Válková H. (poslankyně)	1 1 ZP	-	9 s	-	domácí politika (1)
ČSSD	27 21 ZP	26 %	260 s	23 %	domácí politika (9); zahraniční politika (9); problémy měst a obcí (5), zdravotnictví (4)
Sobotka B. (premiér)	8 6 ZP	-	69 s	-	domácí politika (4); zahraniční politika (4)
Zaorálek L. (ministr zahraniční)	4 4 ZP	-	41 s	-	zahraniční politika (4)
Dolínek P. (radní pro dopravu, magistrát hl. m. Praha)	4 3 ZP	-	42 s	-	problémy měst a obcí (4)
Arnoštová L. (místopředsedkyně strany)	4 3 ZP	-	34 s	-	zdravotnictví (3); domácí politika (1)
Havlíček J. (ministr průmyslu a obchodu ČR)	2 1 ZP	-	12 s	-	domácí politika (2)
Chovanec M. (ministr vnitra)	1 1 ZP	-	28 s	-	zahraniční politika (1)
Netolický M. (hejtman Pardubického kraje)	1 1 ZP	-	11 s	-	domácí politika (1)
Petrus R. (starosta Prahy 8)	1 1 ZP	-	10 s	-	problémy měst a obcí (1)

¹⁴ ZP = zpravodajský příspěvek.

¹⁵ Z celkového počtu výpovědí všech politiků.

¹⁶ V sekundách.

¹⁷ Z celkové stopáže výpovědí všech politiků.

¹⁸ Čti: 29 výpovědí zástupců hnutí ANO v 20 zpravodajských příspěvcích.

Ludvík M. (ministr zdravotnictví)	1 1 ZP	-	8 s	-	zdravotnictví (1)
Votava V. (poslanec)	1 1 ZP	-	5 s	-	domácí politika (1)
KDU-ČSL	16 13 ZP	14 %	181 s	16 %	domácí politika (8); zahraniční politika (5); spotřebitelská témata (2); zemědělství (1)
Jurečka M. (ministr zemědělství)	10 7 ZP	-	102 s	-	domácí politika (7); spotřebitelská témata (2); zemědělství (1)
Bělobrádek P. (místopředseda vlády, předseda strany)	4 4 ZP	-	48 s	-	zahraniční politika (3), domácí politika (1)
Vančurová I. (starostka obce Bukovany)	1 1 ZP	-	14 s	-	zahraniční politika (1)
Benešik O. (poslanec)	1 1 ZP	-	17 s	-	zahraniční politika (1)
TOP 09	10 10 ZP	9 %	117 s	11 %	zahraniční politika (5); domácí politika (1); prezidentské volby
Kalousek M. (poslanec)	6 6 ZP	-	73 s	-	domácí politika (3); zahraniční politika (3)
Schwarzenberg K. (poslanec)	2 2 ZP	-	17 s	-	zahraniční politika (2)
Czernin T. (senátor)	1 1 ZP	-	14 s	-	prezidentské volby (1)
Pavera H. (poslanec)	1 1 ZP	-	13 s	-	domácí politika (1)
ODS	6 6 ZP	5 %	70 s	6 %	zahraniční politika (3); domácí politika (2); problémy měst a obcí (1)
Fiala P. (předseda strany)	3 3 ZP	-	40 s	-	zahraniční politika (3)
Skopeček J. (zastupitel Stř. kraje)	2 2 ZP	-	26 s	-	domácí politika (2)
Humplík F. (pražský zastupitel)	1 1 ZP	-	4 s	-	problémy měst a obcí (1)
KSČM	5 4 ZP	4 %	33 s	3 %	domácí politika (3); zahraniční politika (2)
Filip V. (poslanec, předseda strany)	3 2 ZP	-	18 s	-	domácí politika (2), zahraniční politika (1)
Kováčik P. (poslanec)	1 1 ZP	-	12 s	-	domácí politika (1)
Dolejš J. (poslanec)	1 1 ZP	-	3 s	-	zahraniční politika (1)
SPD	2 2 ZP	2 %	16 s	1 %	zahraniční politika (2)
Okamura T. (poslanec)	2 2 ZP	-	16 s	-	zahraniční politika (2)
Starostové	1 1 ZP	1 %	12 s	1 %	domácí politika (1)
Farský J. (poslanec)	1 1 ZP	-	12 s	-	domácí politika (1)
Česká pirátská strana	1 1 ZP	1 %	9 s	1 %	zahraniční politika (1)

Bartoš I. (předseda strany)	1 1 ZP	-	9 s	-	zahraniční politika (1)
jiné (nekandidáti)¹⁹	15 6 ZP	14 %	155 s	14 %	zahraniční politika (8); problémy měst a obcí (5); domácí politika (1); prezidentské volby (1)
celkem	112 41 ZP	100 %	1116 s	100 %	-

S přihlédnutím k omezením a redukci, kterým zpravodajství nutně podléhá, je zřejmé, že nemohou všichni politici dostat stejný čas k vyjádření, navíc v časovém intervalu, který je námi uměle vytvořen. Důležité je proto při posouzení celkového prostoru pro jednotlivé politické subjekty neopomenout přihlídnout k tehdejší aktuální politické a společenské situaci i tématům, která opanovala veřejný prostor, stejně jako ke kontextu každého jednotlivého příspěvku. Nejčastěji oslovovanými politiky byli představitelé vládních stran – hnutí ANO a strany ČSSD. Jak jsme uvedli výše v sekci tematické agendy, vyjma zahraničně politických událostí byly s největší četností medializovány aktuální události z poslaneckého či vládního dění. V těchto příspěvcích pak dostávali prostor zejména představitelé vlády, ministři, premiér či zástupci vládní koalice (ČSSD, ANO, KDU-ČSL). Vládní politici byli v obecně politických příspěvcích osloveni primárně jakožto reprezentanti funkce, kterou zastávají, spíše než představitelé daného politického uskupení, potažmo volební kandidáti. Informovala-li zpráva o významných politických událostech, prostor k vyjádření dostali i opoziční strany, nejčastěji prostřednictvím zástupců stran TOP 09 a ODS. Ti byli oslovováni, aby okomentovali vládní kroky jakožto reprezentanti předchozí vlády, i jako zástupci pravicové opozice. Představitelé strany KSČM dostali menší prostor, ačkoli měli v Poslanecké sněmovně větší mandát než strany TOP 09 a ODS. Zde však může hrát roli, že strana KSČM jednak nemá vládní zkušenost jako tyto strany, jednak se prezentuje jako strana, která v mnoha tématech do značné míry souzněla s názory a kroky tehdejší vlády.

Tabulka 8 zobrazuje i konkrétní oslovované politiky. Právě tato data dokazují, že nejčastěji oslovovanými politiky obecně politických příspěvků byli vrcholní představitelé vlády a parlamentních stran. Vůbec nejfrekventovanějším mluvčím všech obecně politických příspěvků byl ministr zemědělství Marian Jurečka (KDU-ČSL), který hovořil celkem 10x v 7 různých zprávách. S velmi podobnou četností dostali prostor premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), ministr financí Ivan Pilný (nestr. ANO), předseda hnutí ANO Andrej Babiš (ANO) nebo Miroslav Kalousek (TOP 09). Výsledky analýzy neukázaly, že by některý z politiků dostával opakovaně významnější prostor. S přihlédnutím ke kontextům jednotlivých zpráv, nebyla ve struktuře oslovovaných politiků zjištěna problematická či nejasná místa.

¹⁹ Puchalský V. (Nezávislá volba); Šašek V. (Nez.); Vítek J. (Patriot); Pípal P. (Severočeši); Šimek P. (VPO); Bryknar T. (Trojský kůň); Fischer P. (kandidát na prezidenta); Drahoš J. (kandidát na prezidenta); Hilšer M. (kandidát na prezidenta); Horáček M. (kandidát na prezidenta); Kulhánek V. (kandidát na prezidenta); Zeman M. (prezident).

Z tabulky 8 je patrné, že přístup do zpravodajství patřil zejména parlamentním stranám, což na druhou stranu odpovídá zákonnému požadavku, aby nebyla jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Krom politiků parlamentních stran hovořilo v příspěvcích pouze několik jedinců reprezentujících jiné subjekty (Česká pirátská strana, Nezávislá volba, Patriot, Severočeši, VPO, Trojský kůň). Většina těchto politiků dostala prostor v příspěvcích, které se týkaly regionálního dění (tematická kategorie „problémy měst a obcí“), v nichž byli osloveni jakožto představitelé daného regionu, města nebo obce.

Nyní obraťme perspektivu a podívejme se na druhou skupinu politických aktérů, které jsme v analýze sledovali – tzv. **zmiňované politické aktéry**. Nebudeme tedy teď nahlížet na to, kdo z politiků v obecně politických příspěvcích hovořil, ale **o kom bylo hovořeno**.

Celkem jsme v obecně politických příspěvcích identifikovali **164 výpovědí**. Nejčastěji se hovořilo o konkrétních politicích (99 výpovědí), dále o obecných politických subjektech a institucích jako např. „vláda“, „Poslanecká sněmovna“, „Senát“, „kandidáti“ apod. (59) a nakonec o politických stranách a hnutích obecně (6). Z přehledu je zřejmé, že jsme zaznamenávali nejen konkrétní politiky, ale i politické instituce či politické strany/hnutí jako takové. Obecných subjektů (jako např. poslanci, ministři, vláda apod.) nebylo v analýze zaznamenáno takové množství, aby se s nimi dalo validně pracovat. Proto jsme se v kvantitativní analýze nakonec soustředili pouze na konkrétní politiky a politické strany.

Tabulka 9 ukazuje na celkovou strukturu zmiňovaných konkrétních politických subjektů (105 zmínek). Zmiňované strany/hnutí jsou řazeny dle četnosti výpovědí o nich. Pod každým politickým uskupením jsou uvedeni konkrétní politici, o kterých se hovořilo, s jakou četností se o nich hovořilo a v souvislosti s jakými tématy.

Tab. 9: Struktura zmiňovaných politických aktérů/subjektů v obecně politických příspěvcích

zmiňovaný aktér	počet zmínek/ počet ZP ²⁰	podíl ²¹	témata
ANO	28 17 ZP ²²	27 %	domácí politika (16); problémy měst a obcí (5); zahraniční politika (3); korupce, kriminalita, trestní stíhání politiků (2); celebrity (2)
Pilný I. (nestr., ministr financí)	7 5 ZP	-	domácí politika (7)
Babiš A. (předseda hnutí)	6 5 ZP	-	domácí politika (3); korupce, kriminalita, trestní stíhání politiků (1); celebrity (2)
Krnáčová A. (primátorka Prahy)	5 4 ZP	-	problémy měst a obcí (5)
ANO (o straně obecně)	4 3 ZP	-	domácí politika (4)

²⁰ ZP = zpravodajský příspěvek.

²¹ Z celkového počtu výpovědí všech politiků.

²² Čti: 28 výpovědí zástupců hnutí ANO v 17 zpravodajských příspěvcích.

Stropnický M. (ministr obrany)	3 1 ZP	-	zahraniční politika (3)
Faltýnek J. (poslanec)	1 1 ZP	-	korupce, kriminalita, trestní stíhání politiků (1)
Jourová V. (europoslankyně)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
Mayerová J. (náměstkyně jihlavského primátora)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
ČSSD	22 14 ZP	21 %	domácí politika (10); zahraniční politika (8); zdravotnictví (2); problémy měst a obcí (1); školství (1)
Sobotka B. (premiér)	15 5 ZP	-	zahraniční politika (8); domácí politika (7)
Havlíček J. (ministr průmyslu a obchodu ČR)	3 1 ZP	-	domácí politika (3)
Ludvík M. (ministr zdravotnictví)	2 2 ZP	-	zdravotnictví (2)
Dolínek P. (radní pro dopravu, magistrát hl. m. Praha)	1 1 ZP	-	problémy měst a obcí (1)
Štěch S. (ministr školství)	1 1 ZP	-	školství (1)
KDU-ČSL	11 5 ZP	10 %	domácí politika (10); prezidentské volby (1)
Jurečka M. (ministr zemědělství)	9 4 ZP	-	domácí politika (9)
Šilar P. (senátor)	1 1 ZP	-	prezidentské volby (1)
ODS	3 2 ZP	3 %	domácí politika (2); prezidentské volby (1)
Kubera J. (senátor)	1 1 ZP	-	prezidentské volby (1)
Udženija A. (pražská zastupitelka)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
ODS (o straně obecně)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
TOP 09	1 1 ZP	1 %	prezidentské volby (1)
Czernin T. (senátor)	1 1 ZP	-	prezidentské volby (1)
KSČM	1 1 ZP	1 %	domácí politika (1)
KSČM (o straně obecně)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
Starostové	1 1 ZP	1 %	prezidentské volby (1)
Horník J. (senátor)	1 1 ZP	-	prezidentské volby (1)
jiné (nekandidáti)²³	38 9 ZP	36 %	prezidentské volby (18); zahraniční politika (10); problémy města a obcí (7); upoutávka na TN.cz (2); domácí politika (1)

²³ Puchalský V. (Nezávislá volby); Vítek J. (Patriot); Bryknar T. (Trojský kůň); Telička P. (europoslanec); Fischer P. (kandidát na prezidenta); Drahoš J. (kandidát na prezidenta); Hilšer M. (kandidát na prezidenta); Horáček M. (kandidát na prezidenta);

celkem	105 34 ZP	100 %	-
--------	--------------	-------	---

Údaje v tabulce 9 do velké míry korespondují s daty z tabulky 8. Tak jako byli nejčastěji oslovení představitelé hnutí **ANO** a strany **ČSSD**, tak i v kategorii zmiňovaných politických aktérů měli podstatnou převahu. Hovořit o nevyváženosti a neobjektivitě by bylo ale velmi problematické či těžko prokazatelné, a to vzhledem ke kontextům, v jakých byli tito politici medializováni. Jak jsme již výše uvedli, ve výpovědích byli nejčastěji zmiňováni nejvyšší institucionální představitelé, kteří v příspěvcích promlouvali z pozice své funkce.

Tabulka 9 ukazuje, že o konkrétních opozičních stranách a politicích se hovořilo pouze sporadicky. Vysvětlení spočívá v tom, že tyto strany (nebo jejich představitelé) nebyly samy o sobě námětem zpravodajských příspěvků. Opoziční politici byli povětšinou komentátoři vládního dění. Při takové prezentaci pak byli označováni obecně jako „opozice“, „opoziční poslanci“, „opoziční strany“ apod.

Mediálně téměř neviditelní byli v obecně politických zprávách zástupci neparlamentních stran. Nelze však tvrdit, že by tyto strany byly účelně podreprezentovány. Vysvětlení spočívá v prostém zájmu relace o aktuální politické dění vrcholové politiky. Na úrovni celku může být tento fakt terčem kritiky. Z pohledu zákona o vysílání se nejedná o uchopitelnou skutečnost. Zákon o vysílání hovoří o tom, že je nutné přihlídnout k reálnému postavení stran v politickém a společenském životě. Z tohoto hlediska je pak nízká medializace neparlamentních stran vysvětlitelná. V kontextu jednotlivých příspěvků nebyly zjištěny skutečnosti, které by ukazovaly na prokazatelnou neobjektivitu a nevyváženost vysílání.

3.2.2.3. Kontext a valence výpovědí o politických subjektech v obecně politických příspěvcích relace Televizní noviny

Závěrem analýzy obecně politických příspěvků se podívejme na kontext a valenci výpovědí o jednotlivých politických stranách a hnutích. Zatímco kontext vypovídá o tom, v jakých souvislostech se o daném politickém subjektu hovořilo, vyznění výpovědi o způsobu, v jakém o něm bylo vypovídáno pomocí různých vrstev výrazových prostředků. Ukazatel valence, tedy hodnotového vyznění textu, se zaměřoval na to, jakým způsobem byla výpověď řečena a zda přitom redaktoři či moderátoři užívali např. expresivně zbarvených hodnotících komentářů. Distinkce mezi kontextem a valencí není velká, pro diváky nemusí být ani znatelná, resp. jim patrně splývá, z hlediska analýzy je však podstatná, protože může ukázat na případné zaujetí redaktorů a moderátorů.

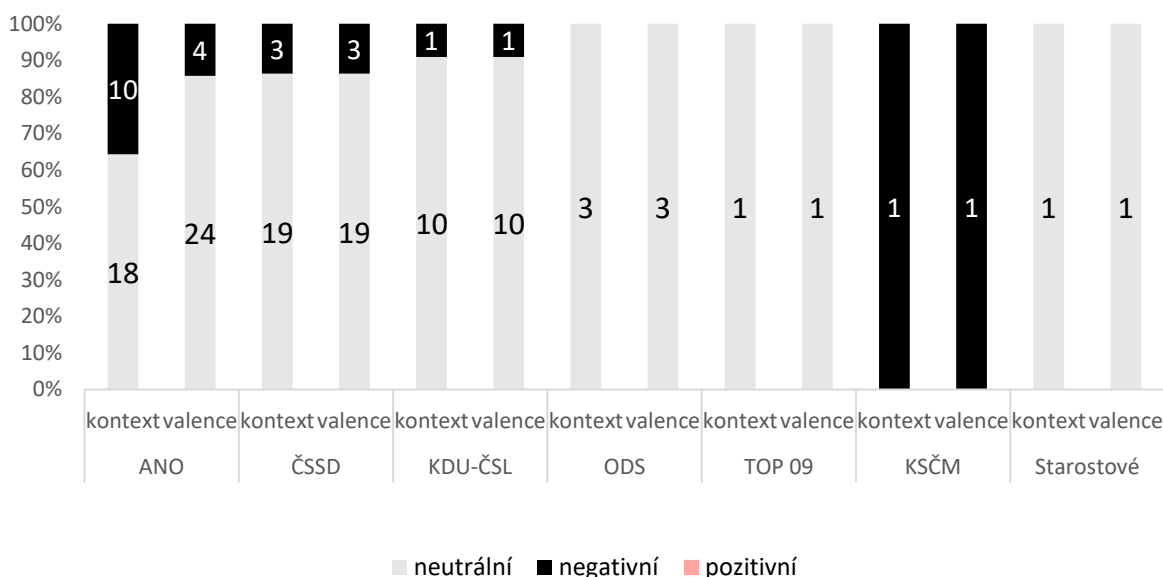
Proměnné kontext a vyznění výpovědí mohly nabývat čtyř hodnot – neutrální, negativní, pozitivní a ambivalentní. Ve výsledku jsme ale hodnotu „ambivalentní“ sloučili s hodnotou „neutrální“. Graf 3

Kulhánek V. (kandidát na prezidenta); Hannig P. (kandidát na prezidenta); Hynek J.; Sládek M.; Štögl K.; Boštík V.; Slávek I.; Zeman M. (prezident).

ukazuje na nejčastěji zmiňované politické subjekty a jejich představitele v souvislosti s valenčním a kontextovým zabarvením.

Výpovědi o politických subjektech byly jen výjimečně valenčně zabarveny. Jak bylo řečeno, ve sledovaném období zaznělo v obecně politických příspěvcích 105 výpovědí o politicích či politických stranách/hnutích. **Z hlediska hodnocení politických subjektů lze konstatovat neutrálnost (ambivalentnost) většiny výpovědí (85 %).** Zbývajících **15 % výpovědí** bylo laděno **negativně**. Analýza ale ukázala, že negativní výpovědi nezaznívaly ani tak ze strany zástupců redakce, jako spíše ze strany vypovídajících aktérů (respondentů/mluvčích), převážně jiných politiků.

GRAF 3: KONTEXT A VALENCE VÝPOVĚDÍ O POLITICKÝCH SUBJEKTECH V PŘÍSPĚVČÍCH OBECNĚ POLITICKÝCH

Kontext a valenci výpovědí není možné validně kvantitativně posuzovat, a to vzhledem k malému množství zaznamenaných zmínek o politicích a politických stranách. Vhodnějším přístupem by bylo popsat jednotlivé zaznamenané případy „negativity“ kvalitativně, což by ale znamenalo popsat každou z reportáží odděleně, na což není v analýze prostor. Jelikož nebyly v souvislosti s žádnou stranou či politikem zaznamenány jednostranné tendence, stručně jen shrňme příčiny negativně zaznamenaných zmínek o jednotlivých stranách.

Pro hnutí ANO vyznívaly kontextově negativně některé výpovědi zaznamenané v příspěvcích týkajících se kauzy Čapího hnízda, ale i kauzy Lithia (konfrontační komentáře ze strany ČSSD). Předmětem negativních komentářů byl povětšinou předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Negativně pro něj vyzníval i příspěvek, který informoval o tom, že slovenský ústavní soud obnovil kauzu jeho možné spolupráce s StB.

V souvislosti se stranou ČSSD se hovořilo kontextově negativně o ministrovi průmyslu a obchodu Jiřím Havlíčkovi, konkrétně v souvislosti s výše popsanou kauzou „Lithium“. Terčem negativního komentáře byl i ministr zdravotnictví Miloslav Ludvík, a to v kontextu důvodů chystané stávky lékařů a lékárníků. Všechny negativně pronášené zmínky přitom pronášeli jiní politici či oslovení mluvčí, nikoli zástupci redakce.

Ačkoli kvantitativní data analýzy ukazují na větší medializaci hnutí ANO a strany ČSSD, kvalitativní optikou lze říci, že ačkoli se těmto stranám dostalo více prostoru, byly na druhou stranu vystaveny většímu množství kontextově i valenčně ambivalentních i negativních zmínek.

Negativní výpovědi byly na úrovni zcela zanedbatelných zmínek identifikovány i v souvislosti se stranou KDU-ČSL (v kontextu nekvalitních potravin byl ze strany Andreje Babiše konfrontován ministr zemědělství Marian Jurečka) a KSČM (Jiří Havlíček označil v reportáži o kauze „Lithium“ kritiku ze strany KSČM za účelovou).

Analýza neukázala na to, že by byl jakýkoli vliv mezi valencí výpovědí a určitým politickým subjektem. Nelze tedy konstatovat, že by některá strana byla protežována a jiná záměrně prezentována v negativních kontextech, příp. s negativní valencí.

3.2.3. Analýza volebních příspěvků relace Televizní noviny

Nyní již přejděme k příspěvkům volebním. Jak jsme v základním přehledu analýzy uvedli, celkem jsme zaznamenali **72 různých příspěvků** vztahujících se k volbám do PS PČR 2017. Stejně jako v případě obecně politických zpráv jsme na úrovni kvantitativní obsahové analýzy v každém zpravodajském příspěvku sledovali:

- hlavní téma příspěvku,
- „vypovídající“ politické aktéry, kteří v příspěvku bezprostředně vystupují (dále respondenti, mluvčí)
- k jakým tématům se vyjadřují
- jak velký prostor dostávají pro vyjádření,
- „zmiňované“ politické aktéry, o kterých se v příspěvku hovoří (dále též vypovídající aktéři),
- v souvislosti s jakými tématy se o nich hovoří,
- kdo o nich hovoří,
- v jakém kontextu,
- s jakou valencí (hodnotové vyznění zprávy).

Tyto proměnné byly pro nás, společně se sledováním faktické správnosti poskytovaných informací, hlavními výše zmíněnými indikátory objektivnosti a vyváženosti.

Dříve, než přejdeme k analýze volebních příspěvků, představme jejich celkový soupis (Tab. 10). Následně se zaměříme na tematickou strukturu těchto příspěvků a politické subjekty, které v nich dostaly prostor.

Tab. 10: Přehled analyzovaných volebních příspěvků relace Televizní noviny

datum	název příspěvku
22. 9. 2017	O místo ve sněmovně bude bojovat přes sedm tisíc lidí
23. 9. 2017	Jeden měsíc do voleb
23. 9. 2017	Upoutávka: Volby
25. 9. 2017	Průzkum CVVM: Volební vítězství ANO, propad TOP 09
	Upoutávka: Předvolební chat s Janem Farským na TN.cz
26. 9. 2017	Vysoká cena másla se stává horkým volebním tématem
	Prezident řešil s ministrem vnitra kauzu Čapí hnízdo
27. 9. 2017	Předvolební online chat s Jiřím Dolejšem na TN.cz
29. 9. 2017	Státní rady: Kdo letos nepřijde na Pražský Hrad?
	Máslo nad zlato? Rvačka zákazníků o zboží ve slevě
	Průzkum Medianu: Žebříčku vévodí s převahou "ANO"
30. 9. 2017	Průzkum Phoenix Research: Volby by vyhrálo "ANO"
1. 10. 2017	Volby do sněmovny: Politické strany "vyjely" s klipy
	Magazín Střepiny: Sledujte dnes
3. 10. 2017	Bliží se konec drahého másla
	Upoutávka: Politici sází na celebrity
	Upoutávka: Předvolební chat s Pavlem Bělobrádkem na TN.cz
	Politici sázejí na známé tváře
4. 10. 2017	V 17 – Váš hlas, vaše volba
	Upoutávka: Předvolební chat s Petrem Fialou na TN.cz
5. 10. 2017	V17 – Daně
6. 10. 2017	V17 – EU
	V kauze lithium jde o 3 miliardy
7. 10. 2017	V17 – Zdravotnictví
8. 10. 2017	Exkluzivní volební průzkum
	Exkluzivní volební průzkum – pokračování
	Střepiny už dnes večer na Nově
9. 10. 2017	V17 – Oblíbenost volebních stran a lídrů
	Kauza Čapí hnízdo: Babiš a Faltýnek převzali obvinění
	Politická hádka o možnou těžbu lithia na Cínovci
	Upoutávka: Předvolební chat s Ivanem Bartošem na TN.cz
10. 10. 2017	V17 – Migrace
11. 10. 2017	Sliby – chyby? Růst cen másla vláda neřešila – pokračování
	Volební model Median: Průzkumu dál vévodí "ANO"
	V17 – Důchody

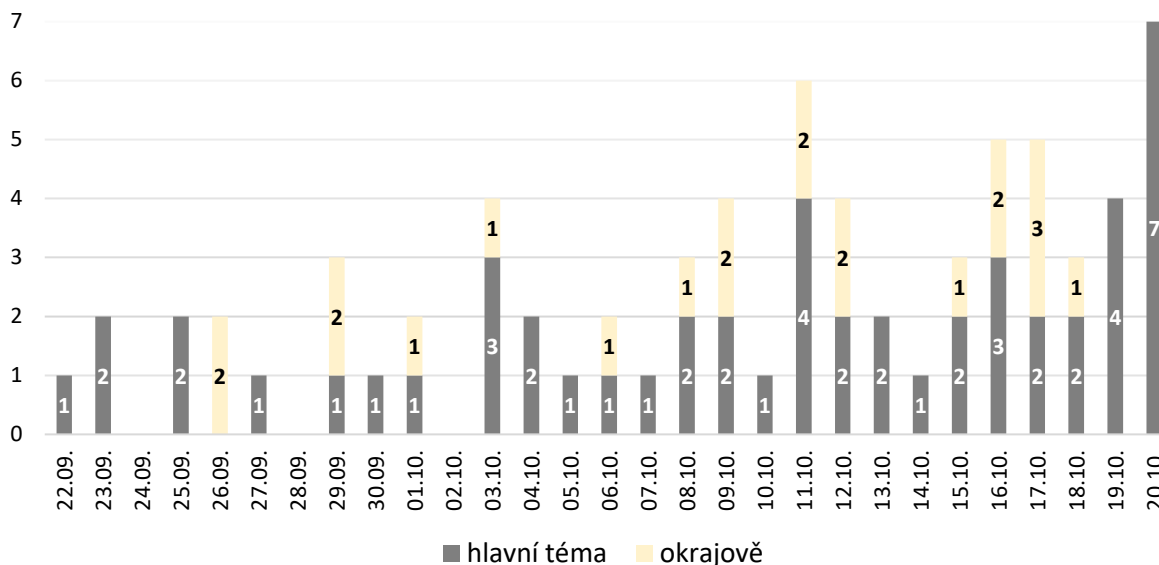
	První předvolební debata na webu TN.cz
	Uvažovaná těžba lithia dál hýbe politickou scénou
	Upoutávka na Chat s Tomiem Okamurou
12. 10. 2017	V17 – Třetina voličů neví, kdo má být premiér
	Testy potvrdily dvojí kvalitu potravin v EU
	Testy potvrdily dvojí kvalitu potravin v EU – pokračování
	Upoutávka: Předvolební chat s Martinem Stropnickým na TN.cz
13. 10. 2017	V17 – Předvolební průzkum exkluzivně pro TV Nova
	V17 – Předvolební průzkum exkluzivně pro TV Nova – pokračování
14. 10. 2017	V17 – Doprava
15. 10. 2017	Sněmovní volby přitáhly velký zájem sázkařů
	V17 – školství
	Za vyšší platy: ambulantní lékaři zavřou ordinace
16. 10. 2017	V17 – Poslední předvolební průzkum
	V17 – Poslední předvolební průzkum – pokračování
	Upoutávka: Předvolební chat s Janem Mládkem na TN.cz
	Mimořádná schůze Sněmovny o těžbě lithia
	Mimořádná schůze Sněmovny o těžbě lithia – pokračování
17. 10. 2017	Stávka lékařů a lékárníků
	V17 – Rodina
	Problémy s volebními lístky na Moravě
	Lubomír Zaorálek se ostře obul do Andreje Babiše
	Zneplatnění Memoranda o lithiu
18. 10. 2017	Stávka lékařů a lékárníků
	V17 – Program
	Volební souboj 2017 dnes večer na Nova2
19. 10. 2017	Nova Duel už dnes v 19:55
	Vysílání předvolebního souboje volebních lídrů ČSSD a ANO bylo ohroženo
	Nova Duel už dnes v 19:55 - pokračování
	Volby 2017 – Organizace
20. 10. 2017	Otevřely se volební místnosti
	Speciální volební vysílání
	Řada šéfů politických stran již odvolila
	Zvýšený zájem obyvatel o volby
	Volby si nenechal ujít muž z Vodné
	Volby v hasičské zbrojnici i v Unimo buňce
	Duel Televize Nova

Z celkových 72 volebních příspěvků jsme vyčlenili **51**, v nichž byly nadcházející **volby hlavním tématem**, a **21** příspěvků, ve kterých se o volbách hovořilo spíše **okrajově**.

Kontinuální a koncepční zájem relace o volby byl zaznamenán od 4. října 2017. V té době provozovatel oficiálně spustil své předvolební vysílání. Již od předcházejícího dne, 3. října 2017, byl zájem relace o volby nepřetržitý až do prvního dne voleb (Graf 4). Průměrně byly do relace ve sledovaném období

zařazeny dva volební příspěvky denně. Největší množství volebních příspěvků bylo odvysíláno první volební den. Relace v ten den informovala o aktualitách prvního dne voleb, kuriozitách voleb a zprostředkovala divákům i vyjádření lídrů stran majících šanci ve volbách uspět.

Graf 4: Rozložení volebních příspěvků v čase

3.2.3.1. Tematická agenda volebních příspěvků relace *Televizní noviny*

Volební příspěvky bylo možné roztřídit do 11 hlavních kategorií podle toho, jakému tématu se dominantně věnovaly.

A. Nejvyšší počet příspěvků (16) jsme zařadili do kategorie „**domácí politika**“, kde můžeme najít zprávy týkající se zejména třech subtémat – 1) ceny másla, 2) kauzy Čapí hnízdo a 3) kauzy Lithium. Ve všech případech se jednalo o příspěvky, ve kterých byly volby zmíněny pouze okrajově, povětšinou slovy jako „volební téma“, „předvolební boj“, „předvolební kampaň“ apod. O všech třech tématech jsme hovořili již výše v tematické analýze obecně politických příspěvků. Tyto zprávy tedy kontinuálně navazovaly na výše popsané příspěvky s tím rozdílem, že v nich bylo explicitně zmíněno (ať ze strany redakce, nebo oslovených politiků), že se jedná o předvolební téma či téma předvolebního boje. Pokud byly v kontextu těchto témat zmiňovány některé kandidující subjekty, pak se jednalo výhradně o strany (politiky) zastoupené v Parlamentu. Všechna tři témata se totiž nějakým způsobem dotýkala aktuálního dění v Poslanecké sněmovně. Společným jmenovatelem těchto témat byla i určitá politická (mezistranická) rozepře.

Na základě zvyšující se ceny másla pověřil před volbami premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) ministra financí Ivana Pilného (ANO) a ministra zemědělství Mariana Jurečku (KDU-ČSL), aby prověřili cenotvorbu másla. Tento krok byl koaličními i opozičními politiky interpretován jako „předvolební

gesto“ nebo „předvolební populismus“, což reflektovaly i odvysílané příspěvky. V kauze Čapí hnízdo a kauze Lithium figurovali zejména představitelé vládní strany ČSSD a hnutí ANO. Prostor okomentovat tyto události dostali i představitelé opozičních stran zastoupených v Poslanecké sněmovně. Oslovení politici z různých stran a hnutí se v těchto příspěvcích povětšinou vzájemně konfrontovali. V žádném z příspěvků ale nebyly zaznamenány znaky neobjektivity či nevyváženosti. Redaktoři, zřejmě vědomi si vysoké kontroverznosti témat, zaujímalí striktně neutrální, informativní postoj. Hodnotící komentáře zaznívaly pouze z úst oslovených mluvčích (politiků) a to tím způsobem, že vždy dostaly prostor obě strany sporu.

Tab. 11: Tematická agenda analyzovaných volebních příspěvků

VOLBY		
téma	četnost	podíl
A. domácí politika	16	22 %
B. předvolební preference	12	17 %
C. Váš hlas – Vaše volby	10	14 %
D. upoutávka na chat	8	11 %
E. předvolební debata	6	8 %
F. první volební den	6	8 %
G. volební kampaň	4	6 %
H. organizace a zajímavosti voleb	4	6 %
I. zdravotnictví	3	4 %
J. upoutávka na Střepiny	2	3 %
K. upoutávka na další vysílání Televizních novin	1	1 %
celkem	72	100 %

B. Významnou kategorií volebních příspěvků byly zprávy, které informovaly o aktuálních průzkumech **předvolebních preferencí**. V období od 25. září 2017 do 16. října 2017 odvysílala relace celkem 12 zpráv informujících o voličských preferencích. Nejčastějšími zdroji prezentovaných průzkumů byly agentury STEM/MARK, Median a Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Všechny příspěvky přitom, na základě průzkumů, informovaly o předpokládaném volebním vítězství hnutí ANO. Opakovaně bylo také hovořeno o propadu preferencí strany TOP 09, ale i například ČSSD. Všechny příspěvky měly pouze informativní charakter, bez jakýchkoli redakčních komentářů.

C. Celkem 10 příspěvků jsme zařadili do kategorie nazvané „**Váš hlas – Vaše volby**“. Jednalo se o příspěvky, které byly odvysílány v období od 4. do 18. října 2017. Všechny tyto příspěvky byly uvozeny specifickou znělkou upozorňující diváky na to, že bude následovat zpráva reflektující volby do Poslanecké sněmovny. Jednotícím prvkem těchto zpráv byla nejen tato znělka, ale také jejich žánr (reportáž) a společný název začínající zkratkou „V17“ („volby 2017“). Reportáže byly odvysílány konkrétně ve dnech 4. 10., 5. 10., 6. 10., 7. 10., 10. 10., 11. 10., 14. 10., 15. 10., 17. 10. a 18. 10. Povětšinou byly zařazeny na 4., nebo 5. místo v relaci. Tyto reportáže měly natolik společných rysů, že je možné v souvislosti s nimi hovořit o mimořádném zpravodajském předvolebním cyklu, jehož cílem

bylo informovat diváky o názorech a postojích vybraných kandidujících subjektů k různým nastoleným tématům. Pouze první reportáž tohoto cyklu, odvysílaná dne 4. října 2017, se svým charakterem vymykala od ostatních. Jejím cílem bylo divákům představit začínající speciální předvolební vysílání programu NOVA. Mimo jiné bylo informováno i o tom, že relace *Televizní noviny* bude „vlajkovou lodí volebního zpravodajství“, která každý den poskytne „přehled zásadních témat a jaký názor na ně mají jednotlivé strany“.

Další „díly“ (reportáže) cyklu „Váš hlas – Vaše volby“ tedy zprostředkovávaly názory vybraných stran na různá témata. Téma bylo vždy představeno úvodníkem moderátorů ve studiu, popř. rozvedeno úvodním komentářem redaktora dané reportáže. Úvodník měl charakter otázky, následně byly za sebou zařazeny výpovědi předsedů těchto osmi kandidujících subjektů: ANO, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS, Česká pirátská strana, Svoboda a přímá demokracie a TOP 09. Opakovaně bylo v jednotlivých reportážích zmíněno, že redakce oslovila předsedy či (jiné zástupce) stran majících podle předvolebních průzkumů nad 5 % hlasů. Námětem reportáží byly postupně tyto okruhy, resp. otázky, na které poté odpovídali oslovení politici:

1. **daně** („Jaký názor na daně mají zástupci politických stran, které se podle posledních průzkumů mohou dostat do Poslanecké sněmovny?“)
2. **Evropská unie** („Opustit Evropskou unii nebo v ní zůstat?“)
3. **Zdravotnictví** („Problémy českého zdravotnictví. To je jedno z dalších témat letošních parlamentních voleb. Na řešení současné situace jsme se zeptali zástupců politických stran, které se podle posledních průzkumů mohou dostat do Poslanecké sněmovny.“)
4. **Migrace** („Migrace je jedno z nejzásadnějších témat pro letošní volby, přestože migrační vlna Českou republiku v podstatě minula, téma uprchlíků ve společnosti stále vzbuzuje emoce.“)
5. **Důchody** („Dnes jsme se s v rámci předvolebního zpravodajství v Televizních novinách podívali na to, jak se významné politické strany staví k současným důchodům.“)
6. **Doprava** („Třicet let trvalo, než byla zprovozněna dálnice z Prahy do Ústí nad Labem. Právě rychlost staveb a oprav silnic v České republice se stává důležitým předvolebním tématem. Jaké postupy pro urychlení jejich budování navrhují strany, které podle posledních průzkumů mají šanci dosáhnout nad 5 % hlasů, se teď podívejte.“)
7. **Školství** („V loňském roce byla průměrná mzda učitelů 27 tisíc korun. Teď, když se blíží volby, všechny politické strany říkají, že je taková výplata pro učitele neadekvátní a navrhují zvýšení. Podívejte se na konkrétní návrhy stran, které podle předvolebních průzkumů mají šanci na úspěch.“)

8. **Rodina** („Dalším velkým předvolebním tématem je rodina. Politické strany a hnutí lákají třeba na dostatek míst ve školách, na výhodné novomanželské půjčky nebo částečné úvazky pro matky s dětmi.“)
9. **Programové priority** („O předvolebních slibech politiků toho bylo řečeno hodně. Řadu téma už jsme v našem předvolebním speciálu také probrali. Věnovali jsme se školství, daním i bezpečnosti. Dnes dva dny před volbami do Poslanecké sněmovny jsme dali možnost lídrům jednotlivých stran, aby si zvolili sami, čím se chtějí pochlubit a voliče přilákat.“)

Všichni oslovení politici dostali v reportážích vždy zcela totožný prostor. Redakční komentáře byly čistě neutrální, názory jednotlivých politických subjektů nebyly ze strany redakce nikterak hodnoceny. Žádný ze subjektů tak nebyl nikterak zvýhodňován, nebo poškozován. Výběr kandidujících subjektů do těchto příspěvků lze považovat vzhledem k předvolebním průzkumům i výsledkům voleb za transparentní a obhajitelný.

D./J./K. Poměrně častým volebním příspěvkem byla **upoutávka** propagující další volební vysílání programu NOVA či aktivity provozovatele na webu TN.cz. Takových příspěvků zaznamenala analýza celkem 11. Nejčastěji bylo poutáno na chat na webu TN.cz s některým z lídrů kandidujících subjektů majících šanci dle předvolebních průzkumů uspět ve volbách. Opět se jednalo pouze o informativní příspěvky, bez jakéhokoli hodnocení.

E. Šest příspěvků jsme zařadili do kategorie „**předvolební debata**“. Dva příspěvky této kategorie informovaly o mimořádně předvolebních debatách nazvaných *Volební souboj 2017* (viz kap. 3.3.5.), které byly živě vysílány na webových stránkách provozovatele, v záznamu pak na programu NOVA 2 dne 11. a 18. října 2017. Oba příspěvky shrnovaly (dle redakce) nejdůležitější body diskuze a výroky diskutujících politiků.

Zbývající čtyři příspěvky tematické kategorie „**předvolební debata**“ informovaly o speciálně předvolebním diskuzním pořadu *Nova duel*, který byl odvysílán na programu NOVA dne 19. října 2017. Tři příspěvky o tomto pořadu odvysílal provozovatel v relaci stejný den jako pořad, tedy 19. října. Prvním příspěvkem byla reportáž představující politiky, které provozovatel pozval do pořadu – Andreje Babiše (ANO) a Lubomíra Zaorálka (ČSSD). Druhá odvysílaná reportáž informovala o žalobě České pirátské strany, jež žádala po Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, aby vysílání pořadu *Nova duel* zakázala. Třetí příspěvek poutal na vysílání pořadu *Nova duel* rozhovorem s jeho moderátorem Rejem Korantengem, který přibližoval aktuální situaci v zákulisí studia. Posledním příspěvkem o pořadu *Nova Duel*, byla reportáž odvysílaná první volební den, 20. října 2017, která sumarizovala průběh tohoto pořadu, nejzásadnější momenty (dle redakce) i to, co se dělo před a po *Duelu* v zákulisí.

F. První volební den bylo odvysíláno dalších šest volebních příspěvků. Ty jsme zařadili do samostatné kategorie „**první volební den**“. Příspěvky měly informační charakter. Pojednávaly o průběhu prvního volebního dne v různých volebních místnostech, odvolení lídrů parlamentních stran, o volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2013, aktuální volební účasti a kuriozitách voleb (kuriózní volební místnosti v Česku, 93letý volič z Vodné).

G. Čtyři příspěvky jsme zařadili do kategorie „**volební kampaň**“. Tři příspěvky prezentovaly kampaně stran mající šanci uspět ve volbách. Konkrétně bylo hovořeno o kampaních těchto uskupení: ANO, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09, ODS, KSČM, SPD a Pirátů, tedy všech subjektů, které dostaly prostor i ve volebním zpravodajském speciálu relace **Váš hlas – Vaše volby**. Jeden příspěvek této kategorie se zaměřil na celebrity a veřejně známé osobnosti v souvislosti s jejich podporou některých kandidujících subjektů.

H. Poslední čtyři volební příspěvky informovaly o záležitostech souvisejících s **organizací voleb** či **zajímavostmi** kolem nich. První taková zpráva byla v relaci odvysílána dne 22. září 2017. Jejím hlavním cílem bylo informovat diváky o počtu kandidujících stran i konkrétních kandidátech. Druhá zpráva zařazená do této kategorie byla odvysílána dne 15. října 2017 a informovala o tom, že sněmovní volby přitáhly velký zájem sázkařů. Redaktor zprávy informoval o celkové vsazené částce Čechů, nejvyšších sázkách i stranách, na které lidé sázejí nejčastěji. Dne 17. října byla do relace zařazena další zpráva, tentokrát pojednávala o problémech s volebními lístky na Moravě, kde lidé dostali do schránek nekompletní sadu lístků. Den před volbami byla odvysílána poslední zpráva této tematické kategorie. Ta informovala o organizačních záležitostech voleb (čas konání, návody, jak volit, jak se chovat ve volební místnosti apod.).

Tematická agenda volebních příspěvků ukázala, že se provozovatel snažil o koncepční, vyvážený a nestranný přístup v informování o volbách a kandidátech do Poslanecké sněmovny 2017. Ten spočíval nejen v představení programových priorit, postojů a názorů všech kandidujících uskupení majících dle předvolebních průzkumů šanci na úspěch prostřednictvím mimořádného zpravodajského speciálu „V17“ (Váš hlas – Vaše volby). Pravidelně také přinášel informace o aktuálních předvolebních průzkumech, průběhu volebních kampaní, uskutečněných předvolebních debatách i organizačních záležitostech spjatých s volbami.

3.2.3.2. Političtí aktéři volebních příspěvků relace *Televizní noviny*

V analýze volebních příspěvků jsme se dále, stejně jako v případě obecně politických příspěvků, zaměřili na to, které politické subjekty měly v předvolebním období do zpravodajství přístup. Sledovali

jsme, zda nebyli relací upřednostňováni pouze představitelé jedné strany, a dále v souvislosti s jakými tématy se politici v příspěvcích objevovali, v jakém kontextu, případně s jakou valencí.

Nejprve jsme opět analyzovali tzv. **vypovídající aktéry**, tedy ty, kteří byli redaktory příspěvků osloveni jako zdroje informací (mluvčí/respondenti). Tabulka 12, ukazující na obecnou strukturu všech mluvčích, ukazuje, že v obecně politických příspěvcích hovořilo celkem **256 politicky činných osob (z toho 52 různých osob)**. Ostatními oslovenými respondenty volebních příspěvků (které pojímá v tab. 12 kategorie „jiné“) byli nejčastěji čeští občané (vox populi) a odborníci z různých oblastí (ekonomové, politologové a zástupci výzkumných agentur, kteří informovali o výsledcích předvolebních průzkumů).

Tab. 12: Obecná struktura zdrojů volebních příspěvků (vypovídající aktéři)

	VOLBY OBECNĚ	
	absolutní četnost	relativní četnost
politik	256	71 %
jiné	107	29 %
celkem	363	100 %

Na zastoupení konkrétních oslovených politických subjektů ukazuje tabulka 13. Vidíme, že prostor k vystoupení dostali představitelé celkem **12 kandidujících stran a hnutí**.

S největší četností byli oslovováni, stejně jako v kategorii obecně politických příspěvků, představitelé strany ČSSD a hnutí ANO. Příčina spočívá v tematizaci výše popsaných událostí týkajících se vládních záležitostí (např. cena másla, stávka lékařů), i kauz Čapí hnízdo a kauza Lithium, které pro tyto subjekty vyznívaly spíše negativně. Připomeňme, že v těchto příspěvcích, spadajících do tematické kategorie „domácí politika“, byly volby reflektovány spíše okrajově a představitelé těchto subjektů (ANO, ČSSD) zde byli prezentováni jako představitelé vládních stran než kandidáti do voleb.

Analýza navíc sice zaznamenala v souvislosti se zástupci hnutí ANO a strany ČSSD více promluv než u jiných subjektů, pokud se podíváme, v kolika příspěvcích jednotliví politici hovořili, rozdíl není tak markantní. Co do počtu příspěvků dostali velmi podobný prostor zástupci osmi subjektů: ANO, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09, ODS, KSČM, SPD a Piráti. Jedná se o všechna uskupení, která dostala prostor ve výše popsaném předvolebním speciálu „V17“ („Váš hlas – Vaše volby“). Jinými slovy, lze konstatovat, že ve většině příspěvků, jejichž hlavním tématem byly volby, dostali velmi podobný prostor zástupci těchto osmi stran. Ačkoli v úhrnu kandidovalo celkem 31 uskupení, právě tyto strany měly dle průzkumů předvolebních preferencí šanci překročit 5% hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny. Jejich výběr je tak zcela obhajitelný.

Tab. 13: Struktura vypovídajících aktérů volebních příspěvků (respondenti)

vypovídající aktér	četnost počet zmínek/ počet ZP ²⁴	podíl ²⁵	stopáž ²⁶	podíl ²⁷	témata
ČSSD	53 30 ZP²⁸	21 %	481 s	20 %	předvolební debata (17); domácí politika (17); Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (4); volební kampaň (2); zdravotnictví (2); první volební den (1)
Zaorálek L. (ministr zahraniční)	34 17 ZP	-	307 s	-	předvolební debata (16); Váš hlas – Vaše volby (7); domácí politika (5); předvolební preference (4); volební kampaň (1); první volební den (1)
Hamáček J. (poslanec)	6 4 ZP	-	45 s	-	domácí politika (4); volební kampaň (1); předvolební debata (1)
Sobotka B. (premiér)	4 4 ZP	-	24 s	-	domácí politika (4)
Marksová M. (ministřině práce a soc. věcí)	2 2 ZP	-	27 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1); domácí politika (1)
Havlíček J. (ministr průmyslu a obchodu ČR)	2 1 ZP	-	9 s	-	domácí politika (2)
Ludvík M. (ministr zdravotnictví)	1 1 ZP	-	19 s	-	zdravotnictví (1)
Chovanec M. (ministr vnitra)	1 1 ZP	-	17 s	-	domácí politika (1)
Dolínek P. (radní pro dopravu, magistrát hl. m. Praha)	1 1 ZP	-	15 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Valachová K. (exministřině školství)	1 1 ZP	-	11 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Běhounek J. (nestr., poslanec)	1 1 ZP	-	7 s	-	zdravotnictví (1)
ANO	49 27 ZP	19 %	474 s	19 %	předvolební debata (17); domácí politika (13); Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (5); volební kampaň (2); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Babiš A. (předseda hnutí)	40 22 ZP	-	372 s	-	předvolební debata (16); Váš hlas – Vaše volby (9); domácí politika (7); předvolební preference (5); volební kampaň (2); první volební den (1)
Brabec R. (ministr živ. prostředí)	3 3 ZP	-	27 s	-	domácí politika (3)
Pilný I. (nestr., ministr financí)	2 2 ZP	-	26 s	-	domácí politika (2)
Faltýnek J. (poslanec)	2 2 ZP	-	24 s	-	domácí politika (1); předvolební debata (1)

²⁴ ZP = zpravodajský příspěvek.

²⁵ Z celkového počtu výpovědí všech politiků.

²⁶ V sekundách.

²⁷ Z celkové stopáže výpovědí všech politiků.

²⁸ Čti: 53 výpovědí zástupců strany ČSSD v 30 zpravodajských příspěvcích.

Stropnický M. (ministr obrany)	1 1 ZP	-	18 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Vojtěch A. (kandidát)	1 1 ZP	-	7 s	-	zdravotnictví (1)
TOP 09	27 25 ZP	10 %	293 s	12 %	Váš hlas – Vaše volby (10); domácí politika (7); předvolební preference (4); organizace a zajímavosti voleb (2); předvolební debata (1); volební kampaň (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Kalousek M. (poslanec)	19 18 ZP	-	216 s	-	Váš hlas – Vaše volby (7); domácí politika (6); předvolební preference (4); volební kampaň (1); první volební den (1)
Adamová M. (poslankyně)	4 4 ZP	-	46 s	-	Váš hlas – Vaše volby (2); domácí politika (1); předvolební debata (1)
Vitula J. (náměstek ministrů práce a sociálních věcí ČR)	2 1 ZP	-	13 s	-	organizace a zajímavosti voleb (2)
Heger L. (poslanec)	1 1 ZP	-	9 s	-	zdravotnictví (1)
Langšádlová H. (poslankyně)	1 1 ZP	-	9 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
KDU-ČSL	25 23 ZP	10 %	242 s	10 %	Váš hlas – Vaše volby (10); domácí politika (5); předvolební preference (5); volební kampaň (2); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Bělobrádek P. (místopředseda vlády, předseda strany)	16 14 ZP	-	73 s	-	Váš hlas – Vaše volby (6); předvolební preference (5); domácí politika (2); volební kampaň (2); první volební den (1)
Bartošek J. (poslanec)	2 2 ZP	-	31 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1); domácí politika (1)
Jurečka M. (ministr zemědělství)	2 2 ZP	-	17 s	-	domácí politika (2)
Klaška J. (poslanec)	1 1 ZP	-	19 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Mihoła J. (poslanec)	1 1 ZP	-	15 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Gabal I. (poslanec)	1 1 ZP	-	12 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Herman D. (ministr kultury)	1 1 ZP	-	7 s	-	předvolební debata (1)
Kaňkovský V. (poslanec)	1 1 ZP	-	6 s	-	zdravotnictví (1)
ODS	24 23 ZP	9 %	250 s	10 %	Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (5); domácí politika (4); volební kampaň (2); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Fiala P. (předseda strany)	13 12 ZP	-	140 s	-	Váš hlas – Vaše volby (8); domácí politika (2); volební kampaň (1); předvolební preference (1); první volební den (1)

Kupka M. (poslanec)	4 4 ZP	-	32 s	-	předvolební preference (3); volební kampaň (1)
Skopeček J. (zast. Stř. kraje)	2 2 ZP	-	28 s	-	Váš hlas – Vaše volby (2)
Stanjura Z. (poslanec)	1 1 ZP	-	12 s	-	předvolební debata (1)
Němcová M. (poslankyně)	1 1 ZP	-	11 s	-	domácí politika (1)
Udženija A. (poslankyně)	1 1 ZP	-	10 s	-	předvolební preference (1)
Zimmerman P. (hejtman Plzeňského kraje)	1 1 ZP	-	9 s	-	zdravotnictví (1)
Vystrčil M. (senátor)	1 1 ZP	-	8 s	-	domácí politika (1)
KSČM	23 22 ZP	9 %	216 s	9 %	Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (5); domácí politika (5); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Dolejš J. (poslanec)	13 12 ZP	-	133 s	-	Váš hlas – Vaše volby (6); předvolební preference (3); domácí politika (3); předvolební debata (1)
Filip V. (poslanec, předseda strany)	5 5 ZP	-	30 s	-	předvolební preference (2); Váš hlas – Vaše volby (2); první volební den (1)
Skála J. (místopředseda KSČM)	1 1 ZP	-	18 s	-	domácí politika (1)
Aulická H. (poslankyně)	1 1 ZP	-	11 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Ondráček Z. (poslanec)	1 1 ZP	-	9 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)
Marková S. (poslankyně)	1 1 ZP	-	8 s	-	zdravotnictví (1)
Kováčik P. (poslanec)	1 1 ZP	-	7 s	-	domácí politika (1)
SPD	20 19 ZP	8 %	233 s	9 %	Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (5); domácí politika (1); volební kampaň (1); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Okamura T. (poslanec)	20 19 ZP	8 %	233 s	-	Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (5); domácí politika (1); volební kampaň (1); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Česká pirátská strana	19 18 ZP	7 %	171 s	7 %	Váš hlas – Vaše volby (10); předvolební preference (4); domácí politika (1); organizace a zajímavosti voleb (1); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Bartoš I. (předseda strany)	17 16 ZP	-	156 s	-	Váš hlas – Vaše volby (9); předvolební preference (4); domácí politika (1); předvolební debata (1); zdravotnictví (1); první volební den (1)
Fořtík V. (3. místopředseda)	1 1 ZP	-	8 s	-	organizace a zajímavosti voleb (1);
Michálek J. (1. místopředseda)	1 1 ZP	-	7 s	-	Váš hlas – Vaše volby (1)

Starostové	4 2 ZP	2 %	33 s	1 %	předvolební debata (3); domácí politika (1)
Gazdík P. (poslanec)	4 2 ZP	-	33 s	-	předvolební debata (3); domácí politika (1)
Realisté	4 1 ZP	2 %	31 s	1 %	předvolební debata (4)
Moroz M. (tajemník strany)	4 1 ZP	-	31 s	-	předvolební debata (4)
Zelení	5 1 ZP	2 %	29 s	1 %	předvolební debata (5)
Horáková M. (zastupitelka Prahy 2)	5 1 ZP	-	29 s	-	předvolební debata (5)
Svobodní	3 1 ZP	1 %	21 s	1 %	předvolební debata (3)
Mach P. (předseda strany)	3 1 ZP	-	21 s	-	předvolební debata (3)

Tabulka 13 ukazuje, že vyjma zmíněných osmi uskupení dostali, byť o poznání menší, prostor i zástupci stran: Zelených, Starostové, Realisté a Svobodných. Zástupci těchto subjektů byli pozváni i do diskuzního pořadu provozovatele s názvem *Volební souboj 2017* jakožto subjekty, které z průměrovaných výsledků předvolebních výzkumů agentury Median a CVVM²⁹ dosáhly zisku v rozmezí 1–4,9 %. Na základě této debaty pak odvysílala relace *Televizní noviny* reportáž, která přibližovala průběh diskuze, což je důvod, proč dostaly tyto strany prostor v rámci zpravodajství.

Stejně jako v analýze obecně politických příspěvků jsme nesledovali jen to, kteří politici ve volebních příspěvcích „hovoří“, ale také to, kdo, kdy a jak mluví o politických subjektech. Kategorie tzv. **zmiňovaných aktérů** přinesla podobná zjištění jako kategorie aktérů vypovídajících (Tab. 14). Největší počet zmínek byl opět zaznamenán o hnutí ANO a straně ČSSD (či jejich představitelích). Odůvodnění je totožné jako v případě kategorie vypovídajících aktérů – příčina tkví v medializaci kauz, které se těchto subjektů bezprostředně týkaly (Čapí hnízdo a Lithium) i v propojování aktuálních událostí ve vrcholné politice s nadcházejícími volbami.

Na dalších místech se s velmi podobnou četností hovořilo o zbývajících šesti subjektech, které dle předvolebních průzkumů dosahovaly více než 5 % hlasů – stranách ODS, KSČM, TOP 09, České pirátské straně a hnutí SPD.

Tabulka 14 ukazuje, že kromě těchto subjektů věnovala relace pozornost i několika menším uskupením (Starostové a Nezávislí, Strana zelených, Realisté, Strana svobodných občanů, Úsvit, Radostné Česko, Cesta odpovědné společnosti, Volte pravý blok, Blok proti islamizaci a Sportovci). Z těchto subjektů v počtu zmínek vybočuje strana Starostové a Nezávislí, které se dostalo pozornosti v 6 příspěvcích a

²⁹ Centrum pro výzkum veřejného mínění.

Strana zelených, o které bylo hovořeno v 5 zprávách. Oproti ostatním méně zmiňovaným subjektům bylo o těchto stranách totiž hovořeno i v příspěvcích, které shrnovaly předvolební voličské preference, a to proto, že jejich preference byly dle průzkumu větší. Strana Realisté a Strana svobodných občanů byla zmíněna ve 3 příspěvcích. O ostatních subjektech byly zaznamenány pouhé zmínky v rámci jedněch příspěvků.

Tab. 14: Struktura zmiňovaných politických aktérů/subjektů v příspěvcích volebních

zmiňovaný aktér	počet zmínek/ počet ZP³⁰	podíl³¹	témata
ČSSD	130 45 ZP³²	26 %	domácí politika (54); předvolební preference (26); předvolební debata (25); Váš hlas – Vaše volby (9); první volební den (6); volební kampaň (4); organizace a zajímavosti voleb (3); upoutávka na chat (2); zdravotnictví (1)
ČSSD (o straně obecně)	54 36 ZP	-	předvolební debata (17); domácí politika (13); Váš hlas – Vaše volby (9); první volební den (5); předvolební debata (3); volební kampaň (3); organizace a zajímavosti voleb (3); upoutávka na chat (1)
Zaorálek L. (ministr zahraniční)	38 9 ZP	-	předvolební debata (20); domácí politika (11); předvolební preference (5); první volební den (1); volební kampaň (1)
Sobotka B. (premiér)	22 10 ZP	-	domácí politika (16); předvolební preference (4); předvolební debata (2)
Havlíček J. (ministr průmyslu a obchodu ČR)	9 5 ZP	-	domácí politika (9)
Chovanec M. (ministr vnitra)	5 2 ZP	-	domácí politika (5)
Mládek J. (ministr)	1 1 ZP	-	upoutávka na chat (1)
Ludvík M. (ministr zdravotnictví)	1 1 ZP	-	zdravotnictví (1)
ANO	119 47 ZP	24 %	domácí politika (36); předvolební preference (32); předvolební debata (24); Váš hlas – Vaše volby (9); volební kampaň (8); první volební den (6); organizace a zajímavosti voleb (2); upoutávka na chat (2)
Babiš A. (předseda hnutí)	58 22 ZP	-	předvolební debata (21); domácí politika (18); předvolební preference (13); volební kampaň (5); první volební den (1)
ANO (o straně obecně)	49 31 ZP	-	předvolební preference (19); Váš hlas – Vaše volby (9); domácí politika (8); první volební den (5); předvolební debata (3); volební kampaň (2); organizace a zajímavosti voleb (2); upoutávka na chat (1)
Pilný I. (nestr., ministr financí)	4 2 ZP	-	domácí politika (4)
Brabec R. (ministr živ. prostředí)	3 3 ZP	-	domácí politika (3)
Faltýnek J. (poslanec)	3 1 ZP	-	domácí politika (3)
Šlechtová K. (ministryně pro místní rozvoj ČR)	1 1 ZP	-	volební kampaň (1)
Stropnický M. (ministr obrany)	1 1 ZP	-	upoutávka na chat (1)

³⁰ ZP = zpravodajský příspěvek.

³¹ Z celkového počtu výpovědí všech politiků.

³² Čti: 130 výpovědí zástupců strany ČSSD v 45 zpravodajských příspěvcích.

TOP 09	38 28 ZP	7 %	předvolební preference (15); Váš hlas – Vaše volby (9); volební kampaň (5); domácí politika (4); první volební den (3); předvolební debata (1); organizace a zajímavosti voleb (1)
TOP 09 (o straně obecně)	30 23 ZP	-	předvolební preference (13); Váš hlas – Vaše volby (9); volební kampaň (2); domácí politika (2); první volební den (2); předvolební debata (1); organizace a zajímavosti voleb (1)
Kalousek M. (poslanec)	8 8 ZP	-	volební kampaň (3); předvolební preference (2); domácí politika (2); první volební den (1)
KSČM	36 27 ZP	7 %	předvolební preference (14); Váš hlas – Vaše volby (7); první volební den (5); domácí politika (5); upoutávka na chat (2); organizace a zajímavosti voleb (1); volební kampaň (1); předvolební debata (1)
KSČM (o straně obecně)	32 25 ZP	-	předvolební preference (14); Váš hlas – Vaše volby (7); domácí politika (4); první volební den (4); upoutávka na chat (1); organizace a zajímavosti voleb (1); předvolební debata (1)
Filip V. (poslanec, předseda strany)	2 2 ZP	-	volební kampaň (1); první volební den (1)
Dolejš J. (poslanec)	1 1 ZP	-	upoutávka na chat (1)
Kováčik P. (poslanec)	1 1 ZP	-	domácí politika (1)
KDU-ČSL	37 26 ZP	7 %	předvolební preference (11); Váš hlas – Vaše volby (11); volební kampaň (5); domácí politika (5); první volební den (3); předvolební debata (1); upoutávka na chat (1)
KDU-ČSL (o straně obecně)	28 19 ZP	-	Váš hlas – Vaše volby (11); předvolební preference (10); domácí politika (2); volební kampaň (2); první volební den (2); předvolební debata (1)
Bělobrádek P. (místopředseda vlády, předseda strany)	6 5 ZP	-	volební kampaň (3); upoutávka na chat (1); předvolební preference (1); první volební den (1)
Jurečka M. (ministr zemědělství)	3 2 ZP	-	domácí politika (3)
SPD	39 25 ZP	8 %	předvolební preference (20); Váš hlas – Vaše volby (11); domácí politika (2); upoutávka na chat (2); volební kampaň (1); organizace a zajímavosti voleb (1); předvolební debata (1); první volební den (1)
SPD (o straně obecně)	30 22 ZP	-	předvolební preference (15); Váš hlas – Vaše volby (9); domácí politika (2); volební kampaň (1); předvolební debata (1); organizace a zajímavosti voleb (1); upoutávka na chat (1)
Okamura T. (poslanec)	9 7 ZP	-	předvolební preference (5); Váš hlas – Vaše volby (2); upoutávka na chat (1); první volební den (1)
ODS	33 24 ZP	7 %	předvolební preference (12); Váš hlas – Vaše volby (9); volební kampaň (4); první volební den (3); domácí politika (2); upoutávka na chat (2); předvolební debata (1)
ODS (o straně obecně)	28 22 ZP	-	předvolební preference (12); Váš hlas – Vaše volby (9); první volební den (2); domácí politika (2); upoutávka na chat (1); volební kampaň (1); předvolební debata (1)
Fiala P. (předseda strany)	4 4 ZP	-	volební kampaň (2); upoutávka na chat (1); první volební den (1)
Kupka M. (poslanec)	1 1 ZP	-	volební kampaň (1)
Česká pirátská strana	34 22 ZP	7 %	předvolební preference (15); Váš hlas – Vaše volby (9); předvolební debata (4); organizace a zajímavosti voleb (2); upoutávka na chat (2); volební kampaň (1); první volební den (1)

Česká pirátská strana (o straně obecně)	30 20 ZP	-	předvolební preference (13); Váš hlas – Vaše volby (9); předvolební debata (4); organizace a zajímavosti voleb (2); volební kampaň (1); upoutávka na chat (1)
Bartoš I. (předseda strany)	4 4 ZP	-	předvolební preference (2); upoutávka na chat (1); první volební den (1)
Starostové	9 6 ZP	2 %	předvolební preference (3); předvolební debata (2); upoutávka na chat (2); organizace a zajímavosti voleb (1); domácí politika (1)
Starostové (o straně obecně)	8 6 ZP	-	předvolební preference (3); předvolební debata (2); organizace a zajímavosti voleb (1); domácí politika (1); upoutávka na chat (1)
Farský J. (poslanec)	1 1 ZP	-	upoutávka na chat (1)
Zelení (o straně obecně)	5 4 ZP	1 %	předvolební debata (2); předvolební preference (1); organizace a zajímavosti voleb (1); první volební den (1)
Realisté (o straně obecně)	3 2 ZP	1 %	předvolební debata (2); předvolební preference (1);
Svobodní (o straně obecně)	3 2 ZP	1 %	předvolební debata (2); organizace a zajímavosti voleb (1)
ÚSVIT (o straně obecně)	2 1 ZP	-	první volební den (2)
Radostné Česko (o straně obecně)	1 1 ZP	-	organizace a zajímavosti voleb (1)
Cesta odpovědné společnosti (o straně obecně)	1 1 ZP	-	organizace a zajímavosti voleb (1)
Volte pravý blok (o straně obecně)	1 1 ZP	-	organizace a zajímavosti voleb (1)
Blok proti islamizaci (o straně obecně)	1 1 ZP	-	organizace a zajímavosti voleb (1)
Sportovci (o straně obecně)	1 1 ZP	-	organizace a zajímavosti voleb (1)
jiné – prezident	12 4 ZP	2 %	domácí politika (10); předvolební preference (1); první volební den (1)

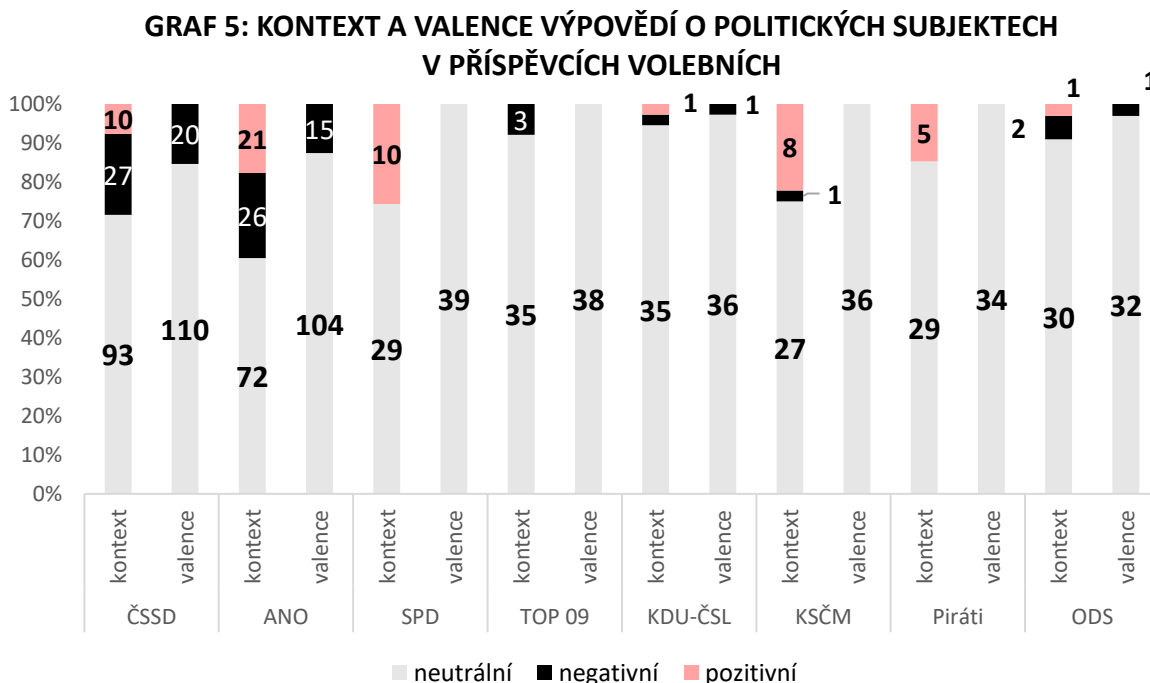
3.2.3.3. Kontext a valence výpovědí o politických subjektech ve volebních příspěvcích relace *Televizní noviny*

Závěrem analýzy volebních příspěvků se podíváme na to, jak bylo o jednotlivých politických subjektech hovořeno. Stejně jako v případě analýzy obecně politických příspěvků jsme se zaměřili na kontext a valenci výpovědí o politických stranách. Připomeňme, že zatímco kontext vypovídal o tom, v jakých

souvislostech se o daném politickém subjektu hovořilo, vyznění výpovědi o způsobu, v jakém o něm bylo vypovídáno pomocí různých vrstev výrazových prostředků. Proměnné kontext a vyznění výpovědi mohly nabývat čtyř hodnot – neutrální, negativní, pozitivní a ambivalentní. Ve výsledku jsme ale hodnotu „ambivalentní“ sloučili s hodnotou „neutrální“.

Graf 5 ukazuje na nejčastěji zmiňované politické subjekty a jejich představitele v souvislosti s valenčním a kontextovým zabarvením zmínek o nich. O ostatních politických subjektech, které byly zmiňovány pouze okrajově (Starostové a Nezávislí, Strana zelených, Realisté, Strana svobodných občanů, Úsvit, Radostné Česko, Cesta odpovědné společnosti, Volte pravý blok, Blok proti islamizaci a Sportovci), bylo hovořeno pouze v neutrálním kontextu a s neutrální valencí. Straně Starostové a nezávislí patřila i jedna pozitivní zmínka, a to v příspěvku, který informoval o předvolebním průzkumu preferencí, mimo jiné i o tom, že na hlasech „získávají Starostové“.

Analýza ukázala, že i výpovědi o nejčastěji zmiňovaných politických subjektech byly jen výjimečně valenčně zabarveny. Ve sledovaném období zaznělo ve volebních příspěvcích 505 výpovědí o politicích či politických stranách/hnutích. **Z hlediska hodnocení politických subjektů lze konstatovat valenční neutrálnost (ambivalentnost) většiny výpovědí (92 %).** Zbývajících 7 % výpovědí bylo laděno negativně, 1 % pozitivně. Analýza ukázala, že valenčně zabarvené výpovědi zaznívaly převážně ze strany vypovídajících aktérů (respondentů/mluvčích), převážně jiných politiků. Redakční komentáře si zachovávaly neutrální odstup.

Kontextově i valenčně negativně byly s největší četností reprezentovány subjekty ANO a ČSSD, tedy vládní strany, které byly na druhou stranu medializovány s největší četností. Tyto výpovědi byly

zaznamenány zejména v příspěvcích týkajících se kauzy Čapího hnízda a kauzy Lithia. U hnutí ANO bylo zaznamenáno v souvislosti s kauzou Čapí hnízdo 31 % negativních výpovědí a 27 % negativních zmínek v kontextu kauzy Lithium.

U strany ČSSD zaznamenala analýza největší počet negativních zmínek v souvislosti s kauzou Lithium (44 %). S kauzou Čapí hnízdo nebyla strana negativně spojována. Opakovaně negativně byl ve čtyřech příspěvcích prezentován i Bohuslav Sobotka (ČSSD) v kontextu jeho výzvy mířené ministrovi financí a ministrovi zemědělství, aby prověřili cenotvorbu másla. Tento krok byl ve zpravodajství kritizován opozičními politiky a označován jako „populistický“.

Jak hnutí ANO, tak strana ČSSD pak zaznamenaly několik negativních zmínek v kontextu informování o diskuzním pořadu *Nova duel*, jehož hosty byli Andrej Babiš (ANO) a Lubomír Zaorálek (ČSSD). Relace odvysílala o tomto pořadu čtyři příspěvky, přičemž ve dvou dala prostor oběma politikům, kteří se navzájem konfrontovali negativními výpověďmi.

Ve spojitosti se stranou ČSSD, hnutím ANO, ale i stranami SPD, KSČM, KDU-ČSL, ODS i Českou pirátskou stranou zaznamenala analýza i pozitivní zmínky. Všechny tyto zaznívaly v kontextu příznivých výsledků průzkumů předvolebních preferencí těchto stran.

Analýza volebních příspěvků neukázala, že by byl jakýkoli vliv mezi valencí výpovědí a určitým politickým subjektem. Nelze tedy konstatovat, že by ve spojitosti s nějakou stranou byly vysledovány nějaké jednostranné (zvýhodňující/dehonestující) tendence média.

3.2.3.1. Shrnutí analýzy pořadu *Televizní noviny*

Analýza hlavní zpravodajské relace *Televizní noviny* nezjistila žádné skutečnosti ukazující na porušení zákona o vysílání. Analýza distribuce i valence zmínek o jednotlivých politických subjektech naznačuje, jak daná relace reflektuje a manifestuje míru jejich relevance. Shrňme-li výše popsané, největší prostor (vyjádřený četností zmínek o jednotlivých stranách a četností výpovědí zástupců politických subjektů) patřil ve sledovaném období v relaci straně ČSSD a hnutí ANO. Kvalitativní zhodnocení příspěvků však ukázalo, že jejich vyšší reprezentace souvisela s aktuálním politickým děním a kauzami, které v té době rezonovaly ve veřejném i mediálním prostoru. Pokud bychom vzali v potaz pouze příspěvky, ve kterých byly volby hlavním tématem, můžeme konstatovat, že relace poskytovala vyvážený prostor osmi politickým uskupením – ANO, ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, TOP 09, ODS, SPD a České pirátské straně. Vyšší zájem o tyto subjekty byl v několika reportážích objasněn výsledky předvolebních průzkumů voličských preferencí (Sten/Mark, Median a CVVM), podle kterých měly tyto subjekty největší šanci na překročení 5% hranice pro vstup do Poslanecké sněmovny. Z tohoto pohledu lze přístup provozovatele vyhodnotit jako v souladu se zákonem o vysílání, dle kterého je provozovatel

povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

3.3. Analýza publicistických pořadů programů NOVA a NOVA 2

Dle zadání jsme se dále v analýze zabývali publicistickými a diskuzními pořady vysílanými na programu NOVA i NOVA 2. Konkrétně šlo o tyto standardně vysílané pořady: *Střepiny*; *Víkend*; *Volejte Novu*; a speciálně zařazené pořady k volbám: *Letní interview*; *Volební souboj 2017* a *Nova Duel*.

V analýze těchto pořadů jsme se zaměřili primárně na sledování dodržování kritérií objektivit a vyváženosti, které jsme analyzovali na základě následujících proměnných:

- četnost zastoupení kandidujících subjektů v pořadu
- rozmanitost zvaných subjektů, diskutovaných témat, postojů a názorových proudů v pořadu
- výpovědní stopáž hosta-politika v diskuzi, příp. politické strany v celku sledovaného vysílání pořadu
- počet položených dotazů jednotlivým hostům pořadu
- struktura a typy položených dotazů podle míry polemčnosti (neutrální dotaz, ambivalentní dotaz, konfrontační dotaz, vstřícný dotaz)
- tematická agenda dotazů adresovaných jednotlivým hostům-politikům

V kvalitativní části jsme se zaměřili především na:

- přesnost a věcnou správnost informací
- projevy favorizace, přízně či diskreditace konkrétního politického subjektu, myšlenkového proudu (stranění, zesměšňování)
- schopnost moderátora vést a korigovat diskuzi
- kladení sugestivních otázek
- potlačování relevantních názorů
- transparentnost citovaných zdrojů informací

V následující části se zaměříme nejprve na standardně vysílané publicistické pořady provozovatele TV Nova s.r.o., nakonec přesuneme pozornost k volebním speciálům.

3.3.1. *Střepiny*

Pořad *Střepiny* je zpravodajsko-publicistickým pořadem programu NOVA. Provozovatel na svých webových stránkách³³ avizoval, že v rámci tohoto pořadu bude v období před volbami diskutovat moderátorka Markéta Fialová o nejpálčivějších problémech s voliči v regionech. Do analýzy byla zařazena celkem čtyři vydání. Délka jednoho vydání činila přibližně 25 minut, během kterých byly odvysílány čtyři reportáže. Rešerši byly podrobeny všechny díly ve svém celku, do analýzy jsme vybrali ty reportáže, které měly politický či předvolební přesah.

24. září 2017

Z prvního analyzovaného vydání jsme do analýzy zahrnuli všechny čtyři příspěvky, které byly v tomto díle odvysílány.

První příspěvek se jmenoval **Taxikáři versus řidiči Uberu** a informoval o protestech řidičů pražských taxislužeb proti službě Uber fungující na principu tzv. sdílené ekonomiky. Reportáž primárně informovala o důvodech, které taxikáře k protestům vedou i o míře legálnosti služby Uber. Prostor k vyjádření dostali v reportáži obě strany. Ze strany redakce nebyl zaznamenán žádný příklon k té či oné straně. Událost nabyla politického přesahu ve chvíli, kdy taxikáři žádali pražskou primátorku Adrianu Krnáčovou, aby proti službě zakročila, resp. ji zakázala, jelikož je dle taxikářů nelegální. Adriana Krnáčová dostala rovněž v příspěvku prostor k vyjádření. Událost nebyla nikterak vztažena k nadcházejícím volbám. Z hlediska objektivitu a vyváženosti v ní nebyly zaznamenány problémy.

Druhý analyzovaný příspěvek **Nejmocnější ženy světa** informoval o vítězství konzervativní unie v Německu, které bylo v reportáži předloženo jako další z triumfů v politické kariéře německé kancléřky Angely Merkelové. Reportáž shrnovala soukromý i politický život Angely Merkelové, přirovnávala ji k bývalé britské premiérce Margaret Thatcherové a královně Alžbětě II. Příspěvek spadá do kategorie zahraniční politiky, přičemž je možné jej zařadit do kategorie tzv. soft news zpráv, tedy zpráv o životě celebrit či lidských tragédiích. Požadavky na objektivitu a vyváženost nebyly odvysíláním tohoto příspěvku nikterak dotčeny.

Třetí reportáž **Cesty uprchlíků za vysněným blahobytem** informovala o tom, že německá policie zaznamenala v posledních týdnech několik případů pašování lidí z Blízkého východu přes hranice s Polskem. Reportáž si kladla otázku, zda pašeráci lidí testují novou trasu do Německa a jaké důsledky by to mohlo pro Evropu znamenat. Reportáž informovala na jedné straně o pašeráckých organizacích a jejich aktivitách, na straně druhé o těžké situaci lidí z Blízkého východu a důvodech, které je nutí

³³ <http://tn.nova.cz/clanek/volby-se-blizi-vse-podstatne-najdete-na-tv-nova-a-tn-cz.html>.

opustit jejich domovy. Zpráva neakcentovala evropský ani český politický pohled na tzv. uprchlickou krizi. Zmíněna byla pouze dohoda mezi Evropskou unií a Tureckem o řešení migrační krize z března 2016.

Posledním příspěvkem v relaci byl příspěvek informující o parlamentních volbách v Německu (**Německé parlamentní volby**). Volby byly prezentovány jako „přelomové“, či ty, které „zcela jistě ovlivní nejen směřování ekonomické velmoci, ale bude mít dopad na diplomatický kurz celé Evropské unie“. První část reportáže zprostředkovávala názory několika německých občanů na politickou situaci v zemi i výsledky voleb. Druhou částí příspěvku byl živý vstup, ve kterém redaktorka informovala o aktuálních volebních výsledcích.

1. října 2017

Ve druhém vydání byl identifikován pouze jediný příspěvek, který měl politický, resp. přímo volební, kontext. Ostatní tři příspěvky neakcentovaly politická témata.

Příspěvek nesl název **Jak se žije v Čechách** a zjišťoval, jak se žije lidem v České republice a jaká panuje v Česku předvolební nálada. Redaktorka konkrétně navštívila pět vybraných lokalit a zajímala se o to, s jakými konkrétními problémy se potýkají místní lidé. V příspěvku nebyly zmíněny, explicitně ani implicitně, žádné konkrétní politické subjekty. Ačkoli byly spíše zvýznamněny problémy daných lokalit, redakce nesměřovala kritiku na žádný konkrétní politický subjekt.

Oba příspěvky byly vyhodnoceny jako v souladu se zákonem o vysílání.

8. října 2017

Třetí analyzované vydání obsahovalo dva politické příspěvky.

Tématem prvního z nich, pojmenovaného jako **Sny o nezávislosti**, byla tzv. katalánská krize, spojená s referendem o nezávislosti Katalánska na Španělském království. Téma bylo zpracováno bez kontextového vztahení k české politice. V objektivitě a vyváženosti příspěvku nebyly zaznamenány problémy.

Druhým příspěvkem byla reportáž **Jak se žije na Moravě**. Jednalo se o reportáž, která navazovala na příspěvek z minulého vydání. Jejím hlavním tématem byla otázka, jak se žije lidem v České republice. Tentokrát se redaktorka zaměřila na názory obyvatelů Brna, Tichova, Zlína a Frenštátu pod Radhoštěm. Ve srovnání s příspěvkem z minulého dílu byly reakce oslovených lidí pozitivnější. Ani zde nebyl kritizován, nebo naopak vychvalován, žádný konkrétní politický subjekt. Z hlediska zákona o vysílání šlo o bezproblémovou reportáž.

15. října 2017

V posledním odvysílaném vydání před volbami se objevily dva příspěvky, které jsme zahrnuli do analýzy.

První z nich byl pokračujícím „seriálem“ předvolebních příspěvků o tom, jak se žije lidem v Česku. Tento příspěvek byl pojmenován ***Jak se žije lidem ve Slezsku***. Jak už název napovídá, redakce se zaměřila na názory obyvatel Slezska, konkrétně pak těchto měst a obcí: Frýdku Místku, Klimkovic, Bukovci a Těrlicku. Opět byly zprostředkovány jak pozitivní názory, tak negativní. Ani v této reportáži nebyly kritizovány žádné politické subjekty. Jedna oslovená respondentka však kritizovala zavedení elektronické evidence tržeb, což může vrhat negativní světlo na Andreje Babiše, bývalého ministra financí. Explicitně však nebyl tento politik zmíněn a ani redaktorka nepřipojila k danému vyjádření žádný hodnotící komentář. Ani v této reportáži tak nebyla zaznamenána z hlediska zákona o vysílání problematická místa.

Tématem druhé analyzované reportáže nazvané ***Prezident Miloš Zeman pobouřil svými výroky o Ukrajině*** byl výrok prezidenta Miloše Zemana týkající se ruské anexe Krymu. Ladění příspěvku vůči prezidentovi bylo spíše negativní. Negativita vyplývala zejména z reakcí mluvčích/respondentů, kteří dostali v reportáži prostor. Prostor k vyjádření byl ovšem ponechán i druhé straně, tedy prezidentovi, resp. hradnímu mluvčímu a komentátorům (např. politologům), kteří zastávali ve věci neutrální postoj. Optikou zákona o vysílání se tak nejednalo o problematický příspěvek.

3.3.1.1. Shrnutí analýzy pořadu *Střepiny*

Analýza pořadu *Střepiny* nezaznamenala žádná problematická místa. Provozovatel se v pořadu ve sledovaném období zaměřoval na aktuální společenská a politická témata uplynulého týdne. V souvislosti s nadcházejícími volbami připravil seriál tří reportáží, které odvysílal ve třech po sobě jdoucích vydáních předcházejících konání voleb. V tomto seriálu se zaměřil na atmosféru mezi voliči v různých oblastech České republiky. Obsah reportáží byl vyhodnocen z hlediska zákona o vysílání jako bezproblémový. Provozovatel v těchto reportážích neinformoval o žádných politických subjektech, stejně tak oslovení občané nehovořili o konkrétních politicích či politických stranách, ale o obecných tématech, která považují za důležitá.

3.3.2. Víkend

Pořad *Víkend* je publicistickým pořadem programu NOVA. Provozovatel avizoval, že i v jeho obsahu se objeví volební tematika. Z toho důvodu byl zařazen do monitoringu. Konkrétně měl přinést „populárně naučné reportáže o tom, jak vznikají předvolební průzkumy a jak vypadá zákulisí voleb“³⁴.

Ve sledovaném období byly odvysílány celkem čtyři díly pořadu. Délka jednoho vydání činila průměrně 45 minut. Stopáž všech rešeršovaných vydání dosahovala tří hodin. Ve všech čtyřech vydáních bylo odvysíláno celkem 50 zpravodajsko-publicistických příspěvků. Pouze dva z nich tematizovaly nadcházející volby.

Do prvních dvou dílů, odvysílaných ve dnech 26. září 2017 a 3. října 2017, nebyl zařazen žádný příspěvek, který by se vztahoval k volební či politické agendě. V dalších dvou dílech jsme zaznamenali právě jeden příspěvek.

V díle pořadu *Víkend* dne **10. října 2017** byl odvysílán příspěvek ***Cesta hlasu***. Příspěvek informoval o přípravách na volby v jedné z nejmenších obcí České republiky – Čilá na Rokycansku. V reportáži byla představena volební komise a její členové. Dále bylo vysvětleno, co se děje v průběhu volebních dnů, kdy je volební místnost otevřena, co se děje po sečtení volebních lístků, jakým způsobem se hlasy sčítají a kdy jsou dostupné první výsledky.

Poslední analyzované vydání, odvysílané dne **17. října 2017**, obsahovalo příspěvek nazvaný ***Předvolební průzkumy***. Předmětem tohoto příspěvku byla otázka, co všechno musí zvládnout pracovníci předvolebních průzkumů. Redaktor reportáže se vžil do role tazatele výzkumné agentury Sten/Mark a vyrazil mezi lidi do ulic vyplňovat předvolební dotazníky. Jeho cílem ale nebylo zprostředkovat divákům názory a postoje lidí na politickou situaci či voličské preference, ale ukázat, co obnáší práce tazatele a jak předvolební průzkumy vznikají.

3.3.2.1. Shrnutí analýzy pořadu *Víkend*

Pořad *Víkend* byl ve sledovaném předvolebním období odvysílán v souladu se zákonem o vysílání. Oba příspěvky s předvolební tematikou byly vyhodnoceny jako splňující požadavky na objektivní a vyvážené vysílání.

³⁴ <http://tn.nova.cz/clanek/volby-se-blizi-vse-podstatne-najdete-na-tv-nova-a-tn-cz.html>.

3.3.3. Volejte Novu

Pořad *Volejte Novu* přináší novinky a zajímavosti z televizního programu NOVA. Pořad se tedy primárně nezaměřuje na politická témata. V období před volbami měl ovšem dle provozovatele³⁵ představit politické moderátory a ukázat, jak vznikalo unikátní volební studio.

V monitorovaném období byla odvysílána celkem čtyři vydání. Průměrná stopáž jednoho vydání činila 30 minut, délka všech dílů dosahovala dvou hodin. Rešerši byly podrobeny všechny díly. Celkem v nich bylo identifikováno 44 příspěvků, z toho pouze tři příspěvky se týkaly nadcházejících voleb.

V prvním rešeršovaném vydání ze dne **23. září 2017** bylo odvysíláno celkem 12 příspěvků, žádný z nich se nevztahoval k volbám. V dalších třech vydáních byl zaznamenán vždy jeden příspěvek.

Dne **30. září 2017** byla odvysílána reportáž ***Příprava volebního speciálu pořadu Střepiny***. Zpráva zprostředkovávala divákům zákulisní informace z natáčení speciálních reportáží týkajících se voleb do pořadu *Střepiny*. Jednalo se o tři výše popsané reportáže, které se zaměřily na otázku, jak se žije lidem v České republice. Hlavním zdrojem tohoto příspěvku byla moderátorka pořadu *Střepiny* Markéta Fialová, která přibližovala průběh natáčení těchto reportáží, výběr lokalit, v nichž se natáčelo, i např. komplikace, které štáb zastihly. V reportáži nebyly zmíněny žádné konkrétní politické subjekty. Z hlediska objektivnosti a vyváženosti byla reportáž naprosto bezproblémová.

Stejně tak druhá analyzovaná reportáž, která byla odvysílána v díle pořadu *Volejte Novu* dne **7. října 2017**. Tato reportáž, nazvaná ***Příprava TV Nova na volby do Poslanecké sněmovny PČR***, měla za cíl informovat diváky o podobě předvolebního vysílání provozovatele TV Nova s.r.o. V reportáži byly představeny jak předvolebně koncipované pořady, tak jejich moderátoři.

Poslední analyzovaná reportáž byla odvysílána v díle dne **14. října 2017**. I tato obeznamovala diváky se zákulisím volebního vysílání provozovatele. Reportáž byla pojmenovaná ***Zákulisí příprav rozsáhlého vysílání před parlamentními volbami*** a informovala o chystaném *Volebním speciálu*, který byl odvysílán na programu NOVA druhý volební den, tedy 21. října 2017. V reportáži byly osloveny zejména osobnosti mající s tímto speciálem nějaké dočínění. Jednalo se o kreativního ředitele programu NOVA a moderátory Michaelu Šmídovou a Reye Korantenga. Ani tato reportáž nebyla z hlediska zákona o vysílání problematická.

3.3.3.1. Shrnutí analýzy pořadu *Volejte Novu*

Analýza pořadu *Volejte Novu* potvrdila deklarovaný cíl provozovatele představit divákům vznikající předvolební vysílání. Ač se analyzované příspěvky vztahovaly k volbám, jejich cílem bylo seznámit

³⁵ <http://tn.nova.cz/clanek/volby-se-blizi-vse-podstatne-najdete-na-tv-nova-a-tn-cz.html>.

diváky s aktivitami provozovatele, ne s aktivitami kandidujících politických subjektů. Na mediální obraz politických uskupení neměly tyto příspěvky v podstatě žádný vliv.

3.3.4. *Letní interview*

Pořad *Letní interview* byl předvolebním diskuzním pořadem, který provozovatel vysílal již v průběhu letních měsíců roku 2017. Pořad byl vysílán na programu NOVA pravidelně v neděli v období od 16. července 2017 do 20. srpna 2017. Celkem bylo odvysíláno šest vydání.

Pořad byl koncipován jako rozhovor moderátorky Michaely Šmídové s jedním pozvaným politikem. V průběhu šesti vydání tak poskytl provozovatel prostřednictvím tohoto pořadu prostor šesti politikům, přičemž se jednalo o lídry hlavních parlamentních stran České republiky. Tabulka 15 ukazuje na konkrétní hosty. Hostem prvního vydání byl předseda strany KDU-ČSL Pavel Bělobrádek. V dalších vydáních se postupně vystřídali: Petr Fiala z ODS, Miroslav Kalousek z TOP 09, Vojtěch Filip z KSČM, Andrej Babiš z ANO a v posledním díle Milan Chovanec z ČSSD.

Stopáž jednoho dílu činila průměrně 30 minut. Tabulka 15 ukazuje, že hosté dostali v rámci pořadu podobný prostor, kolem 20 minut. Nejednalo se o živé vysílání, ale o předem předtočené rozhovory.

Tab. 15: *Struktura hostů v pořadu Letní interview*

datum vysílání	host	specifikace hosta	stopáž výpovědi hosta	stopáž pořadu
16. 7. 2017	Pavel Bělobrádek	KDU-ČSL	0:19:57	0:29:30
23. 7. 2017	Petr Fiala	ODS	0:20:24	0:30:16
30. 7. 2017	Miroslav Kalousek	TOP 09	0:21:39	0:31:06
6. 8. 2017	Vojtěch Filip	KSČM	0:19:02	0:30:01
13. 8. 2017	Andrej Babiš	ANO	0:21:01	0:32:03
20. 8. 2017	Milan Chovanec	ČSSD	0:21:34	0:30:34

Tematická struktura dotazů moderátorky byla napříč díly podobná. Jednalo se spíše o neformální rozhovory. To byl patrně i záměr provozovatele – ukázat politiky v jiném než politickém světle. Povaha pořadu v podstatě odpovídá charakteru soukromé televize s bulvarizačními tendencemi. Dotazy moderátorky bylo možné rozdělit do dvou kategorií. První z nich byly dotazy směřující na soukromý, rodinný život politiků, případně na jejich osobnostní charakteristiky. Druhá kategorie otázek spadala do oblasti politických postojů a názorů hosta. Tabulka 16 ukazuje, že zatímco v případě prvních tří rozhovorů, s předsedy stran KDU-ČSL, ODS a TOP 09, převažovaly otázky kategorie první, v dalších třech rozhovorech se moderátorka zaměřovala spíše na politická témata. I ta byla ale diskutována spíše odlehčeně, až zjednodušeně.

Tab. 16: *Tematická agenda výpovědí hostů pořadu Letní interview*

host	počet výpovědí hosta	osobnostní charakteristiky soukromý život	politické názory/postoje
Pavel Bělobrádek	33	22 (67 %)	11 (33 %)

Petr Fiala	38	25 (66 %)	13 (34 %)
Miroslav Kalousek	27	22 (81 %)	5 (19 %)
Vojtěch Filip	55	26 (47 %)	29 (53 %)
Andrej Babiš	53	18 (34 %)	35 (66 %)
Milan Chovanec	33	14 (42 %)	19 (58 %)

Některé dotazy se napříč díly opakovaly. Z otázek osobního rázu to byly dotazy zjišťující např. rodinné poměry politika (recept na šťastně manželství, jak se dá skloubit politika s rodinným životem), trávení volného času (hobby politika, trávení letní dovolené), životní styl (strava, diety, sport). Opakující se dotazy politického rázu zjišťovaly např. možné alternativy povolebních vyjednávání, vnitrostranické i mezistranické vztahy, politické chyby politiků, či blížící se prezidentské volby a s tím související vyjádření případné podpory současnému prezidentovi Miloši Zemanovi. Moderátorku také opakovaně zajímal postoj politika, případně celé strany, kterou zastupuje, k osobě Andreje Babiše, popřípadě hnutí ANO.

Společným jmenovatelem všech vydání byly i dvě reportáže, jež byly zařazeny do průběhu rozhovoru. Cílem první reportáže bylo ukázat divákům proměnu vizáže politika během jeho politické kariéry, druhá reportáž přibližovala politikův soukromý život, nejčastěji způsob trávení volného času.

Jednotný koncept diskuzí bylo možné spatřit i v míře konfrontačnosti moderátorky. Moderátorka zaujímala v diskuzích s politiky neutrální až vstřícný postoj, konfrontační dotazy téměř nezaznívaly. To koresponduje s charakterem pořadu, jehož cílem bylo evidentně představit politiky z jiné, nepolitické a více osobní stránky. Výjimku představoval díl, jehož hostem byl předseda strany KSČM Vojtěch Filip, který byl konfrontován několika dotazy směřujícími na předlistopadovou minulost strany. V rámci pořadu jako celku ale nepřesáhla konfrontačnost takových mezí, aby bylo možné hovořit o zcela jiném přístupu moderátorky k tomuto hostu. Z celku všech dílů se mírně vymykal i díl s předsedou hnutí ANO. Diskuze tohoto dílu nebyla ukončena standardním rozloučením se s politikem. Moderátorka ukončila rozhovor s tím, že interview s Andrejem Babišem se natáčelo před tím, než policie požádala o vydání Andreje Babiše k trestnímu stíhání Poslaneckou sněmovnou. Z toho důvodu bylo dle moderátorky do konce pořadu vloženo vyjádření Andreje Babiše k této kauze. Jednalo se o předem předtočený zhruba minutový telefonický rozhovor s Andrejem Babišem, během kterého dostal v podstatě nijak nekorigovaný prostor obhájit se v této kauze. Je zřejmé, že provozovatel zajišťoval tento materiál zpětně, až po dotočení rozhovoru. Jinými slovy, měl zájem na tom, aby v rámci daného dílu nebylo téma opomenuto, resp. aby dostal Andrej Babiš možnost vyjádřit se ke kauze. Motivace provozovatele k tomuto kroku mohou být různé. Z hlediska zákona o vysílání však nejsou podstatné. Podstatné je, zda mohlo tímto dojít k narušení objektivního a vyváženého vysílání. Vzhledem k tomu, že žádná z diskuzí neměla konfrontační charakter, a kauza Čapí hnízdo byla diskutována i s ostatními politiky, kteří

pronášeli směrem k Andreji Babišovi i kritická vyjádření, kloníme se k závěru, že zákon o vysílání nebyl porušen.

3.3.4.1. Shrnutí analýzy pořadu *Letní interview*

Analýza pořadu *Letní interview* neodhalila v jednotlivých vydáních, ani v celku vysílání, příznaky možné neobjektivity a nevyváženosti. Vzhledem k transparentnímu klíči, na základě kterého byli politici do tohoto pořadu pozváni, nepovažujeme za nutné žádat po provozovateli v této věci vysvětlení. Odvysíláním pořadu nedošlo k zvýhodnění/znevýhodnění některého z kandidujících subjektů.

3.3.5. Volební souboj 2017

Pořad *Volební souboj 2017* byl dalším speciálně koncipovaným pořadem zařazeným do vysílání programu NOVA 2 ve dnech 11. a 18. října 2017 v čase od 22:00 do 23:00 hodin. Jednalo se tedy o dvě hodinové debaty, jejímiž hosty byli zástupci kandidujících subjektů majících dle předvolebních průzkumů šanci dostat se do Poslanecké sněmovny. Debatu mohli sledovat diváci v přímém přenosu online na webu TN.cz. Na program NOVA 2 byly odvysílány záznamy debat.

První debata byla odvysílána na program NOVA 2 dne **11. října 2017**, v čase od 22:00 do 23:00 hodin. Do této debaty byli pozváni zástupci čtyř stran, které z průměrovaných výsledků předvolebních výzkumů agentury Median a CVVM³⁶ dosáhly zisku v rozmezí 1–4,9 %. Konkrétně hosty debaty byli: lídryně kandidátky strany Zelených v Pardubickém kraji **Monika Horáková**; lídr kandidátky strany Realisté v Praze **Michal Moroz**; předseda Strany Svobodných občanů **Petr Mach** a předseda strany Starostů a Nezávislých **Petr Gazdík**.

Diskuze byla vedena moderátorkou, která postupně kladla otázky z vybraných tematických okruhů všem hostům popořadě, čímž bylo zajištěno, že politici dostali v pořadu velmi podobný prostor. Tabulka 17 ukazuje, že nejdéle hovořil Petr Mach (cca 14 minut), nejkratší dobu naopak Monika Horáková (cca 11,5 minuty). Rozdíl nevznikl tím, že by moderátorka upřednostňovala Petra Macha v diskuzi, poskytovala mu vícero prostoru, nebo mu kladla větší počet otázek. Rozdíl byl zapříčiněn úspornějším výpovědním stylem Moniky Horákové, a naopak rozvitým Petra Macha. Petr Mach byl v debatě neaktivnějším diskutérem, opakovaně (3x) vstoupil do debaty bez vyzvání moderátorky. Ta se jej ale pokaždé snažila korigovat a směřovat debatu tak, aby každý z hostů dostal totožný prostor. Údaje v tabulce 17 ukazují, že Petru Machovi položila moderátorka nejméně dotazů, což bylo zapříčiněno právě vysokou aktivitou tohoto hosta a snahou moderátorky vést vyváženou debatu.

³⁶ Centrum pro výzkum veřejného mínění.

Tab. 17: Počet a délka výpovědí hostů ve vydání pořadu Volební souboj 2017/11. října 2017

host	celková délka výpovědí	průměrná délka výpovědí	počet výpovědí	počet otázek vůči hostu
M. Horáková (Zelení)	0:11:23	38 s	18	16
M. Moroz (Realisté)	0:13:31	51 s	16	16
P. Mach (Svobodní)	0:14:03	53 s	16	13
P. Gazdík (Starostové)	0:12:30	47 s	16	15

Debata byla vyvážená i z hlediska tematické struktury dotazů, jež moderátorka hostům kladla (tab. 18). První otázka zjišťovala, co politici či jejich strany považují za nejpálčivější problém současnosti. Poté již moderátorka otevřela první ze stanovených témat, kterým byla **ekonomika**. Tomuto tematickému okruhu bylo věnováno největší množství diskuzního prostoru. Politici odpovídali na otázky týkající se nastavení daňového systému v Česku, elektronické evidence tržeb a výše minimální mzdy. Všichni čtyři měli přitom možnost představit představy a názory, jež strany, které zastupují, v těchto oblastech zaujmají.

Dalším diskutovaným tematickým okruhem byla **bezpečnost a migrace**. Moderátorku konkrétně zajímala odpověď všech hostů na otázku, co by Česká republika měla udělat, aby i nadále zůstala bezpečnou zemí. Další dotazy moderátorky spadaly do kategorie **školství a zdravotnictví**. V otázce školství moderátorku zajímalo, zda politici považují výši učitelských platů za adekvátní. Z okruhu zdravotnictví vybrala moderátorka otázku možného znovuzavedení tzv. zdravotnických poplatků. Předposledním tématem byla **důchodová reforma**. Moderátorka položila každému hostu otázku, zda jsou jejich strany spokojeny s důchodovým systémem, nebo by v případě svolení něco změnili. Posledním tematickým okruhem byla budoucnost České republiky v **Evropské unii**, resp. zda by politici byli pro vypsání referenda o vystoupení Česka z Evropské unie.

Tab. 18: Tematická agenda pořadu Volební souboj 2017/11. října 2017

tematická agenda	M. Horáková (Zelení)	M. Moroz (Realisté)	P. Mach (Svobodní)	P. Gazdík (Starostové)
ekonomika	5	6	5	5
bezpečnost a migrace	5	2	3	3
školství	2	2	1	1
zdravotnictví	1	1	2	2
důchodový systém	1	1	1	1
Evropská unie	1	1	1	1
programové priority	1	1	1	1
30 sekund na přesvědčení voličů	1	1	1	1
přivítání hosta	1	1	1	1

Debata byla v celém svém průběhu velmi poklidná. Moderátorka kladla hostům čistě neutrální dotazy. Vyváženost byla zajištěna tím, že všechny dotazy moderátorky byly totožné na všechny hosty. Politici

tak dostali možnost prezentovat politický program stran, které zastupují, v nastolených otázkách. Konfrontační výpovědi zaznívaly velmi sporadicky, prakticky pouze ve chvíli, pokud se hosté mezi sebou „špičkovali“. Konfrontační výpady ze strany hostů ale dokázala moderátorka ukočírovat. Lze proto konstatovat, že způsob moderace a vedení debaty splňovaly nároky na objektivní a vyvážené předvolební vysílání.

Do druhé debaty Volebního souboje 2017, která byla odvysílána týden po první, tedy 18. října 2017, byli pozváni zástupci osmi stran, kterým předvolební průzkumy agentur Median a CVVM předpovídaly výsledky nad 5 %. Hosty pořadu byli: první místopředseda hnutí ANO **Jaroslav Faltýnek**, místopředseda ČSSD **Jan Hamáček**, předseda poslaneckého klubu ODS **Zbyněk Stanjura**, místopředseda KSČM **Jiří Dolejš**, předseda Pirátů **Ivan Bartoš**, předseda Svobody a přímé demokracie **Tomio Okamura**, ministr kultury a místopředseda KDU-ČSL **Daniel Herman** a místopředsedkyně TOP 09 **Markéta Pekarová Adamová**.

Charakter diskuze byl obdobný jako v případě prvně vysílané debaty. Moderátorka vybírala dotazy z několika tematických okruhů a stejnou otázku kladla postupně všem osmi hostům. Tím provozovatel v podstatě splnil požadavky na vyváženost diskuze, jelikož zajistil všem hostům totožné podmínky v diskusi.

Tabulka 19 ukazuje na prostor, který patřil jednotlivým politikům. Ačkoli počet dotazů, který moderátorka směřovala na jednotlivé hosty, byl velmi podobný, v celkové délce výpovědí se vyskytly mezi politiky rozdíly. Mezi nejdéle (Z. Stanjura) a nejméně (D. Herman) hovořícím politikem byl zaznamenán čtyř minutový rozdíl. Představitel ODS Zbyněk Stanjura hovořil téměř dvakrát déle než zástupce strany KDU-ČSL Daniel Herman. Oba hosté ale dostali stejnou možnost hovořit, jelikož počet jejich výpovědí, stejně jako počet dotazů, které na ně směřoval, byl zcela totožný. Rozdíl tak nevznikl na základě odlišného přístupu moderátorky, ale na základě úspornějšího výpovědního stylu Daniela Hermana. Průměrná délky jeho výpovědí byla totiž ze všech hostů nejkratší (30 sekund).

Tab. 19: Počet a délka výpovědí hostů pořadu Volební souboj 2017/18. října 2017

host	celková délka výpovědí	průměrná délka výpovědí	počet výpovědí	počet otázek vůči hostu
M. Adamová (TOP 09)	0:06:53	52 s	8	8
I. Bartoš (Piráti)	0:08:16	62 s	8	8
J. Dolejš (KSČM)	0:07:19	37 s	12	12
J. Faltýnek (ANO)	0:05:34	30 s	11	10
J. Hamáček (ČSSD)	0:05:30	37 s	9	9
D. Herman (KDU-ČSL)	0:04:26	30 s	9	9

T. Okamura (SPD)	0:07:37	42 s	11	11
Z. Stanjura (ODS)	0:08:21	56 s	9	9

Diskuze byla podobná první debatě i tematickou strukturou dotazů moderátorky. Jak bylo řečeno, moderátorka kladla postupně stejné dotazy všem hostům. Úvodem debaty moderátorka vyzvala všechny politiky, aby nejprve sdělili, co je pro ně (či strany, které zastupují) v těchto volbách prioritní. Politici povětšinou prezentovali priority svých volebních programů. Poté se moderátorka zaměřila na vybraná témata. Prvním tématem byla ekonomika, resp. otázka, zda politici (strany) podporují zavedení daňové progresse. Druhým diskutovaným tématem bylo koaliční vyjednávání po volbách. Moderátorku konkrétně zajímalo, zda si umějí strany představit spolupráci s hnutím ANO, resp. Andrejem Babišem, obviněným z dotačního podvodu. V této otázce se většina politiků shodla na tom, že si takovou spolupráci představit neumí. Jaroslav Faltýnek, který je společně s Andrejem Babišem rovněž obviněný, naopak zdůrazňoval účelovost dané kauzy. Třetí otázka zjišťovala, jak politici hodnotí končící vládu. V této otázce se hosté neshodli. Zatímco politici opozičních stran byli k vládě kritičtí, zástupci koalice (ČSSD, ANO, KDU-ČSL) vyjádřili spíše spokojenost. Jaroslav Faltýnek z ANO ale konfrontoval Jana Hamáčka (ČSSD) s tím, že vláda fungovala dobře, dokud premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) nenavrhl odvolání Andreje Babiše z vlády. Předposlední dotaz moderátorky zjišťoval postoj politiků k Evropské unii. Moderátorku konkrétně zajímalo, zda by strany prosazovaly vypsání referenda o odchodu Česka z Evropské unie. Vypsání referenda deklaroval jako jednu z programových priorit pouze Tomio Okamura z SPD. Ostatní politici se shodli spíše na tom, že vystoupení Česka z Evropské unie by nemělo být prioritou, Česká republika by se ale dle oslovených měla snažit přispět k její reformě. Posledním tématem byla otázka bezpečnosti a s tím související (dle moderátorky) problém migrace lidí z muslimských zemí. Hosté odpovídali na otázku, zda by Česká republika měla přijímat migranty a případně za jakých podmínek.

Tabulky 20 a 21 ukazují, s jakou četností byli moderátorkou politici v rámci jednotlivých témat osloveni. Vidíme, že povětšinou dostali totožný prostor. K tématu hovořili opakovaně ti politici, kteří se buď sami přihlásili o slovo, nebo ti, kteří byli z nějakého důvodu konfrontováni jiným politikem. Monitoring nezjistil, že by moderátorka protežovala některého z politiků, např. tím, že by mu „přihrávala“ pozitivnější dotazy než jiným, nebo tím, že by účelově některý z politiků dostával více prostoru k vyjádření.

Tab. 20: Tematická agenda pořadu Volební souboj 2017/18. října 2017

tematická agenda	M. Adamová (TOP 09)	I. Bartoš (Piráti)	J. Dolejš (KSČM)	J. Faltýnek (ANO)
ekonomika	2	2	2	2
programové priority	1	1	1	1
koaliční vyjednávání po volbách	1	1	3	3

hodnocení současné vlády	1	1	1	2
Evropská unie	1	1	3	1
bezpečnost a migrace	1	1	1	1
přivítání hosta	1	1	1	1

Tab. 21: Tematická agenda pořadu *Volební souboj 2017/18. října 2017*

tematická agenda	J. Hamáček (ČSSD)	D. Herman (KDU-ČSL)	T. Okamura (SPD)	Z. Stanjura (ODS)
ekonomika	2	2	2	2
programové priority	1	1	1	1
koaliční vyjednávání po volbách	2	2	2	2
hodnocení současné vlády	1	1	1	1
Evropská unie	1	1	3	1
bezpečnost a migrace	1	1	1	1
přivítání hosta	1	1	1	1

Stejně jako první debata, ani tato diskuze neměla konfrontační ráz. Moderátorka kladla bez rozdílu všem hostům totožné, neutrální dotazy. Politici se v některých tématech konfrontovali vzájemně. I v takovém případě však moderátorka plnila svou roli a snažila se konfrontace mírnit či směřovat tak, aby žádný z politiků nebyl zvýhodněn/znevýhodněn.

3.3.5.1. Shrnutí analýzy pořadu *Volební souboj 2017*

Analýza dvou vydání pořadu *Volební souboj 2017* neodhalila ani v celku vysílání, ani v jednotlivých dílech příznaky možné neobjektivity a nevyváženosti. Vzhledem k transparentnímu klíči, na základě kterého byli politici do obou vydání pozváni, nepovažujeme za nutné žádat po provozovateli v otázce struktury hostů vysvětlení. Odvysíláním pořadu nedošlo k zvýhodnění/znevýhodnění některého z kandidujících subjektů.

3.3.6. *Nova Duel*

Posledním monitorovaným pořadem byl diskuzní pořad *Nova Duel*, který byl odvysílán den před volbami, tedy 19. října 2017, v čase od 19:55 hodin na programu NOVA. Moderátorem pořadu byl Reynolds Koranteng, moderátor hlavní zpravodajské relace programu NOVA.

Hosty pořadu byli předseda hnutí ANO Andrej Babiš a volební lídr strany ČSSD Lubomír Zaorálek. Ti byli představeni jako „nejžhavější“ či „hlavní“ kandidáti na premiéra České republiky, a to jak v přímém vysílání pořadu, tak na internetových stránkách provozovatele.

Prvním sledovaným parametrem analýzy pořadu byl prostor, který provozovatel poskytl oběma hostům. Celková stopáž pořadu činila 1:15:38 hodin. Pořad nebyl ohraničen žádnými sponzorskými vzkazy, dvakrát byl přerušen blokem obchodních sdělení.

Jak ukazuje tab. 22, prostor, kteří oba hosté dostali, byl velmi podobný. Moderátor celou dobu sledoval výpovědní čas obou politiků a korigoval dotazy tak, aby oba politici dostali stejný čas pro svá vyjádření. Z toho důvodu byly obdobné i ostatní sledované proměnné, na které ukazuje tabulka 22. Průměrná délka výpovědi Andreje Babiše byla 29 sekund, odpovědi Lubomíra Zaorálka činily průměrně 28 sekund. Stejně tak počet výpovědí obou hostů se takřka shodoval. Nepatrný rozdíl byl v celkovém počtu otázek, které moderátor položil jednotlivým hostům. Zatímco na Andreje Babiše bylo mířeno 44 otázek, Lubomíra Zaorálka se moderátor tázal celkem 41krát. Lubomír Zaorálek si ale častěji (16krát) vzal slovo sám, bez vyzvání moderátora. Andrej Babiš vstoupil do diskuze bez moderátorova vyzvání 11krát.

Na základě celkového zhodnocení tohoto sledovaného parametru nelze konstatovat, že by moderátor účelově některému z hostů poskytoval více prostoru než druhému, např. tím, že by opakovaně a bezúčelně přerušoval jeho výpovědi. Koncept diskuze, v níž byl politikům měřen čas, diskvalifikační chování moderátora v podstatě vylučoval.

Tab. 22: Počet a délka výpovědí hostů ve vydání pořadu Nova Duel

host	celková délka výpovědí	průměrná délka výpovědí	počet výpovědí	počet otázek vůči hostu
A. Babiš	0:26:31	29 s	55	44
L. Zaorálek	0:26:51	28 s	57	41

Další sledovanou proměnnou byla diskutovaná témata. Zajímalo nás, zda moderátor nefavorizuje jednoho hosta kladením tematicky neutrálně či dokonce vlídně zaměřených dotazů, zatímco druhého defavorizuje konfrontačními dotazy majícími tematicky negativní konotace.

Na tematickou skladbu diskuze ukazuje tab. 23. Debata byla rámována především třemi tematickými okruhy: 1) hospodářská politika; 2) sociální politika a 3) Evropská unie. Každý z těchto okruhů byl zahájen reportáží, která specifikovala jeho problematická subtémata v kontextu České republiky. Největší prostor připadl z celku diskuze debatě o Evropské unii. Tato část zahrnovala otázky zjišťující postoje politika k Evropské unii, k vyhlášení případného referenda o setrvání Česka v Evropské unii, či zavedení eura. Podstatná část se týkala také evropské imigrační politiky.

V části věnované hospodářské politice moderátora například zajímalo, jakým způsobem chtějí politici zajistit zvýšení životní úrovně obyvatel Česka. Dostalo se však i na (v té době aktuální) téma – cenu másla. Z oblasti sociální politiky vybral moderátor okruhy otázek týkající se zvyšování platů, českého zdravotnictví a důchodového systému.

Ačkoli byla debata koncipována zejména do těchto tří okruhů, moderátor i hosté se dotkli i jiných témat. Řeč byla například o korupci (konkrétně kauze Čapí hnízdo i kauze Lithia), prezidentských volbách i koaličním vyjednávání po volbách a otázce potenciální spolupráce strany ČSSD a hnutí ANO.

Na závěr dostali oba politici prostor na to, aby oslovili své voliče a přesvědčili je, aby volili právě stranu, kterou zastupují.

Tab. 23: Tematická agenda pořadu Nova Duel

tematická agenda	A. Babiš počet výpovědí	L. Zaorálek počet výpovědí
Evropská unie	14	19
hospodářská politika	10	10
sociální politika	9	9
korupce	9	5
koaliční vyjednávání po volbách	3	5
hnutí ANO = strana jednoho muže?	5	0
strana ČSSD = strana nejednoho lídra?	0	3
prezidentské volby	1	2
„Jedna věc, která vystihuje vašeho protikandidáta?“	1	1
„Proč by Vás měli lidé volit?“	1	1
přivítání hosta	1	1
rozloučení se s hostem	1	1

Prostřednictvím indikátoru četnosti hodnotících soudů v otázkách moderátora jsme sledovali i valenci jednotlivých dotazů. Ani v tomto parametru nezaznamenala analýza větší rozdíly. Otázky moderátora byly převážně neutrálního, případně ambivalentního charakteru. Kritických dotazů nebylo ze strany moderátora příliš. Rozhodně se ale nejednalo o nekonfrontační debatu jako v případě diskuzních pořadů *Letní interview* či *Volební souboj 2017*.

Tab. 24: Míra polemičnosti dotazů směřovaných na hosty pořadu Nova Duel

	neutrální/ambivalentní	konfrontační	vstřícný
A. Babiš	33/7	4	0
L. Zaorálek	28/11	2	0

Ač moderátor zastával spíše neutrální roli, hosté se navzájem opakovaně napadali. Jejich výpovědi mnohdy sklouzávaly do roviny osobních útoků a vzájemných slovních ataků. Moderátor v takových situacích nebyl příliš aktivní, resp. ne vždy byl schopen korigovat výpady svých hostů. Oba politici jsou dobří řečníci, a tak si ve svých výpovědích „vystačili sami se sebou“. Opakovaně si brali slovo sami, bez vyzvání moderátora, vstupovali si do řeči, vzájemně se konfrontovali a překřikovali. V několika situacích si i vzájemně kladli dotazy, čímž se stavěli do moderátorské pozice. Moderátor ne vždy v těchto situacích zakročil a zůstával spíše pozorovatelem diskuze. Andrej Babiš nejčastěji obecně kritizoval nečinnost a neschopnost strany ČSSD. Kritika Lubomíra Zaorálka nebyla namířena proti hnutí ANO jako celku, ale konkrétně proti osobě Andreje Babiše. Moderátor měl tyto vzájemné konfrontace hostů tendence spíše zlehčovat. Příkladem může být situace, kdy moderátor Lubomíra Zaorálka konfrontoval svou výpovědí, záhy ji však negoval s tím, „aby to bral jako vtip“. V chování moderátora však nebyly identifikovány žádné jednostranné tendence, které by favorizovaly či naopak dehonestovaly jednoho z hostů. Ačkoli úroveň debaty díky chování politiků sklouzávala od seriózní diskuze k bulvární přestřelce

názorů, zákon o vysílání se kvalitou vysílaného obsahu nezabývá a Rada nemá kompetence ji hodnotit. Z hlediska objektivnosti a vyváženosti nebyla v průběhu diskuze zaznamenána problematická místa.

Otázkou na závěr ale je, zda se provozovatel nemohl dopustit porušení zákona samotným výběrem pouze a jen těchto dvou politiků.

Již před odvysíláním tohoto pořadu přišlo Radě několik stížností jak ze strany diváků, tak ze strany některých politických subjektů. Na Radu se konkrétně obrátila Občanská demokratická strana (ODS) a Česká pirátská strana (Piráti). Předseda České pirátské strany Ivan Bartoš v dopise č. j. RRTV/14193/2017-vra uvedl, že se dle dostupných zdrojů provozovatel před konáním voleb chystá na programu NOVA odvysílat pouze jednu debatu volebních lídrů, a to pouhý den před těmito volbami, přičemž v televizním vysílání dostanou prostor pouze dvě politické strany – ČSSD a ANO. Z toho důvodu se Ivan Bartoš domníval, že by zařazením uvedeného pořadu do televizního vysílání došlo k porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona o vysílání, jelikož by program poskytl den před volbami zcela nepřiměřený prostor pouze dvěma politickým stranám, přičemž více než polovina celého politického spektra by zůstala nezastoupena. Sama Česká pirátská strana již dne 29. září 2017 vyzvala provozovatele ke zjednání nápravy. Provozovatel byl stěžovatelem vyzván, aby rozšířil počet politických stran, kterým poskytne ve vysílání prostor. Jelikož byl ale následně stěžovatel ze strany provozovatele ujistěn, že bude rozšířen počet politických stran, které dostanou prostor v hlavním vysílacím čase, byl podnět adresovaný Radě vzat zpět. Následně ale stěžovatel obdržel e-mailovou reakci provozovatele TV Nova, ve které bylo uvedeno, že zástupci osmi politických stran, které by dle průzkumů překročili 5% hranici pro vstup do Sněmovny, dostanou prostor v online debatě na webu TN.cz (přičemž záznam poběží od 22:00 hodin na programu NOVA 2 pod názvem *Volební souboj 2017* a sestřih se objeví v Televizních novinách), tedy mimo hlavní vysílací čas a na jiném, prokazatelně méně sledovaném programu. Stěžovatel proto Radu znovu požádal, aby zahájila řízení z moci úřední a vyzvala provozovatele k zjednání nápravy, a v případě, že se tak nestane, zahájila řízení o spáchání přestupku. Následně bylo Radě doručeno doplnění výše uvedeného podnětu (dopis č. j. RRTV/14235/2017-vra), ve kterém Česká pirátská strana požadovala, aby Rada nařídila předběžné opatření z moci úřední dle ustanovení § 61 správního řádu a zajistila tak, aby nedošlo k takovému zásahu do ústavně zaručených práv na volné soutěži politických stran, který by objektivně nebylo možné následně napravit.

Rada v daném případě konstatovala, že její působnost se na základě zákona o vysílání vztahuje pouze k již odvysílanému mediálnímu obsahu. Rada nedisponuje pravomocemi, které by jí umožňovaly ovlivňovat, jaký obsah může provozovatel v budoucnosti do vysílání zahrnout a je zcela nepřípustné, aby Rada vysílání jakéhokoli pořadu preventivně zakázala, resp. jeho odvysílání znemožnila. Takové jednání by mohlo být hodnoceno jako cenzurní zásah. Ani nařízení předběžného opatření v daném případě nebylo možné realizovat, protože v době podání stížnosti nebylo a ani nemohlo být vedeno

žádné správní řízení. S takovým verdiktem proto Rada seznámila Českou pirátskou stranu. Ta s ním ale nebyla spokojena a zažalovala Radu. Soud ovšem potvrdil stanovisko Rady a žalobu zamítl.

Nyní se již Rada může k odvysílanému pořadu vyjádřit. Poskytnutí tak velkého prostoru pouze dvěma kandidátům bezprostředně před konání voleb v jedné z nejsledovanějších komerčních televizí může mít potenciál ovlivnit voličské chování. Dle dat *ATO-Nielsen Admosphere* zveřejněných na www.Mediaguru.cz³⁷ sledovalo pořad *Nova Duel* v průměru 931 tisíc diváků starších 15 let (podíl 23 %). Výběr právě těchto hostů, tedy Andreje Babiše a Lubomíra Zaorálka, vysvětloval provozovatel tím, že „*se jedná o dva hlavní kandidáty na premiéra České republiky*“. Takové vysvětlení podal jak ve vysílání pořadu, tak i v mediálních vyjádřeních³⁸, ve kterých se ohrazoval proti tomu, že porušuje zákon o vysílání, jelikož zvýhodňuje dva politické subjekty oproti jiným kandidujícím uskupením. Provozovatel se v médiích³⁹ hájil také tím, že se jeho předvolební vysílání nezakládá pouze na pořadu *Nova Duel*. Volební vysílání se „*skládá ze série letních interview, plánovaných on-line rozhovorů a intenzivní komunikace politických témat v rámci denního zpravodajství a publicistických pořadů, kde poskytujeme adekvátní prostor všem relevantním politickým stranám,*“ vysvětloval provozovatel v médiích⁴⁰. Pořad *Nova duel* přitom prezentoval jako „*vyvrcholení volebního vysílání*“. Oslovení dvou „*nejpravděpodobnějších kandidátů*“ je navíc dle provozovatele běžná praxe západních televizních stanic.

Monitoring a analýza předvolebního vysílání programu NOVA a NOVA 2 ukázaly, že provozovatel v celku vysílání opravdu poskytoval vyvážený prostor i ostatním politickým subjektům majícím dle průzkumů potenciál uspět ve volbách, a to prostřednictvím svého hlavního zpravodajství i výše popsaných předvolebních diskuzních pořadů. Otázkou ale zůstává, zda lze srovnávat prostor v těchto pořadech s prostorem, který vyhradil pouze pro dané dva kandidáty.

Výsledky analýzy hlavního zpravodajství ukázaly, že straně ČSSD a hnutí ANO patřil největší prostor i v hlavním zpravodajství, přestože důvodem byl fakt, že se jedná o vládní strany a provozovatel o nich informoval zejména kvůli nutnosti či zájmu pokrývat běžnou politickou agendu. V ostatních diskuzních pořadech (*Letní interview, Volební souboj 2017*) nebyly zjištěny náznaky nevyváženosti, resp. zvýhodnění některých subjektů oproti jiným. Tyto pořady byly ale odvysílány za jiných podmínek než pořad *Nova Duel*: buď v letním období, tedy relativně dlouhou dobu před volbami (v případě vydání pořadu *Letní interview*), nebo mimo hlavní vysílací čas a na jiném, prokazatelně méně sledovaném programu (v případě diskuzí *Volební souboj 2017*). Zařazení pořadu *Nova Duel* určeného pro prezentaci

³⁷ <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/10/nova-duel-pres-900-tisic-superdebata-pres-800-tisic/>.

³⁸ Např. <https://echo24.cz/a/wmW77/kvuli-nove-muze-soud-zrusit-volby-rika-vlivny-pravnik>.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Např. <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/09/nova-odmita-narceni-za-pripravu-volebniho-vysilani/>.

pouze dvou politiků v období bezprostředně předcházejícím konání voleb tak mohlo narušit vyváženost vysílání ve prospěch těchto politických subjektů.

Již v minulosti Rada žádala provozovatele o vysvětlení kritérií, na základě kterých poskytuje prostor politickým subjektům ve svém předvolebním vysílání (např. 2013/958/DRD/CET). Vzhledem k nepoměrně poskytnutému prostoru pouze dvěma subjektům je možné, aby Rada v dané věci podnikla vůči provozovateli další kroky, a to kvůli možnému porušení povinnosti zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Zda k tomu Rada přistoupí, však necháváme na jejím zvážení. Z mediálních vyjádření je očekávatelné, že se provozovatel bude hájit tím, že tyto dva kandidáty pozval, jelikož se jednak jednalo o dva představitele předních/vládních politických stran, a tedy „nejpravděpodobnější kandidáty“ na post premiéra.

Dle mediálního vyjádření pozval provozovatel tyto politiky do tohoto předvolebního pořadu již v dubnu 2017⁴¹. Kritériem pro výběr těchto dvou hostů tak patrně nebyly aktuální předvolební průzkumy preferencí, ale skutečnost, že se jednalo o politiky dvou největších vládních uskupení. Pokud bychom ale přece jen předvolební výzkumy zahrnuli v potaz, faktem je, že většina přisuzovala jednoznačné vítězství hnutí ANO, straně ČSSD pak bylo predikováno druhé místo. Až volební výsledky ukázaly, že zisky pro stranu ČSSD byly poněkud nadsazené. Například volební model CVVM⁴² predikoval ČSSD 13,1 % (druhé místo za ANO), přestože strana nakonec skončila s 7,27 %. Pokud by tedy Rada chtěla v této věci podniknout další kroky, provozovatel by patrně argumentoval předvolebními průzkumy, přičemž ty by „byly na jeho straně“.

3.3.6.1. Shrnutí analýzy pořadu *Nova Duel*

S ohledem na výše řečené předkládáme Radě na zvážení, zda ve věci výběru hostů do pořadu *Nova Duel* podnikne další kroky. Pokud by Rada usoudila, že se provozovatel mohl dopustit porušení zákona o vysílání, pak by bylo na místě zahájit v této věci s provozovatelem řízení o přestupku.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své působnosti dané § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., zákona o přestupcích a řízeních o nich (dále jen

⁴¹ <https://echo24.cz/a/wmW77/kvuli-nove-muze-soud-zrusit-volby-rika-vlivny-pravnik>.

⁴² https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4415/f9/pv170925.pdf.

zákon č. 250/2016 Sb.) rozhodla zahájit s provozovatelem TV Nova s.r.o., IČ: 45800456, se sídlem Praha 5, Kříženeckého nám. 1078/5 (dále „obviněný“), řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se mohl dopustit tím, že dne 19. října 2017 odvysílal na programu NOVA v čase od 19:55 hodin pořad Nova Duel, jehož hosty byli zástupci pouze dvou kandidujících subjektů, konkrétně předseda hnutí ANO Andrej Babiš a volební lídr strany ČSSD Lubomír Zaorálek. Odvysláním tohoto pořadu určeného pro prezentaci pouze dvou politiků v období bezprostředně předcházejícím konání voleb (předvečer voleb) mohla být narušena vyváženost vysílání ve prospěch těchto politických subjektů. Provozovatel se tak mohl dopustit porušení povinnosti zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

4. ZÁVĚR

Primárním cílem analýzy bylo odpovědět na otázku, zda vybrané pořady provozovatele TV Nova s.r.o. vysílané na programech NOVA a NOVA 2 respektovaly ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání, týkající se povinnosti vysílat zpravodajské a politicko-publicistické pořady objektivně a vyváženě.

Předmětem analýzy bylo celkem sedm pořadů, z toho jeden čistě zpravodajský (*Televizní noviny*), jeden zpravodajsko-publicistický (*Střepiny*), dva publicistické (*Víkend*, *Volejte Novu*) a tři mimořádné předvolební diskuzní pořady (*Letní interview*, *Volební souboj 2017*, *Nova Duel*).

V rámci zpravodajství jsme pro lepší orientaci v nastolované agendě vyčlenili dva tematické okruhy, z nichž první zahrnoval příspěvky týkající se obecně politických záležitostí, druhý zprávy reflektující volební tematiku. Největší prostor (vyjádřený četností zmínek o jednotlivých stranách a četností výpovědí zástupců politických subjektů) patřil v hlavní zpravodajské relaci ve sledovaném období straně ČSSD a hnutí ANO. Kvalitativní zhodnocení všech příspěvků však ukázalo, že jejich vyšší reprezentace souvisela s aktuálním politickým děním a kauzami, které v té době rezonovaly ve veřejném i mediálním prostoru. Tematická struktura obecně politických příspěvků ukázala, že výběr událostí do zpráv spočíval v zájmu relace o aktuální politické a celospolečenské dění a kauzy. V obecně politických příspěvcích dostávali prostor zejména představitelé vlády, ministři, premiér či zástupci vládní koalice. Vládní politici byli v obecně politických příspěvcích osloveni primárně jakožto reprezentanti funkce, kterou zastávají, spíše než představitelé daného politického uskupení, potažmo volební kandidáti. Informovala-li zpráva o významných politických událostech, prostor k vyjádření dostali vždy i opoziční strany.

O volební témata jevila relace *Televizní noviny* zájem po celé sledované období. Od 4. září 2017 zaujala k volbám koncepční přístup. Konkrétně zařadila do svého vysílání v předvolebním období mimořádný zpravodajský speciál deseti reportáží (nazvaných „V17“ nebo „Váš hlas – Vaše volby) podobných jak tematicky, tak formálně. V těchto reportážích přinášela informace o postojích a názorech osmi kandidujících subjektů (ANO, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09, ODS, KSČM, SPD a České pirátské strany). Ačkoli v úhrnu kandidovalo celkem 31 uskupení, právě tyto strany měly dle průzkumů předvolebních preferencí šanci uspět ve volbách. Jejich výběr spatřujeme proto jako obhajitelný.

Tematická agenda volebních příspěvků ukázala, že se provozovatel snažil o koncepční, vyvážený a nestranný přístup v informování o volbách a kandidátech do Poslanecké sněmovny 2017. Ten spočíval nejen v představení programových priorit, postojů a názorů všech kandidujících uskupení majících dle předvolebních průzkumů šanci na úspěch prostřednictvím zmíněného speciálu „V17“ (Váš hlas – Vaše

volby). Pravidelně také přinášel informace o aktuálních předvolebních průzkumech, průběhu volebních kampaní, uskutečněných předvolebních debatách i organizačních záležitostech spjatých s volbami.

Ani analýza vysílání publicistických a diskuzních pořadů neukázala na úrovni jednotlivých vydání na porušení zákona o vysílání. Na úrovni celku se může jevit jako problematická struktura hostů pořadu *Nova Duel*, který byl odvysílán v předvečer voleb dne 19. října 2017. Do tohoto diskuzního pořadu pozval provozovatel pouze dva zástupce kandidujících subjektů, Andreje Babiše z hnutí ANO a Lubomíra Zaorálka ze strany ČSSD. Tím mohlo dojít k zvýhodnění právě těchto politiků, resp. kandidujících subjektů, které zastupují, před jinými. Motivace pro tento krok provozovatel vysvětloval v době před volbami v mediálních vyjádřeních slovy, že se jedná o dva „nejpravděpodobnější kandidáty“ na post premiéra České republiky. Tomuto označení odpovídaly i výsledky výzkumů předvolebních preferencí (např. CVVM⁴³, Median⁴⁴), které predikovaly hnutí ANO první a straně ČSSD druhé místo. Případné další kroky v této věci necháváme Radě na zvážení (připravené usnesení viz. výše).

⁴³ https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4415/f9/pv170925.pdf.

⁴⁴ <http://www.median.eu/cs/volebni-model-median-rijen-2017/>.

Přijatá usnesení a shrnutí dalšího vývoje

Usnesení přijatá dne 15. května 2018 (zasedání Rady č. 9/2018):

- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s analýzou zpravodajství a publicistiky programu NOVA a NOVA 2, provozovatele TV Nova s.r.o., před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2017 v období od 22. září do 20. října 2017.
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své působnosti dané § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., zákona o přestupcích a řízeních o nich (dále jen zákon č. 250/2016 Sb.) rozhodla zahájit s provozovatelem TV Nova s.r.o., IČ: 45800456, se sídlem Praha 5, Kříženeckého nám. 1078/5 (dále „obviněný“), řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se mohl dopustit tím, že dne 19. října 2017 odvysílal na programu NOVA v čase od 19:55 hodin pořad Nova Duel, jehož hosty byli zástupci pouze dvou kandidujících subjektů, konkrétně předseda hnutí ANO Andrej Babiš a volební lídr strany ČSSD Lubomír Zaorálek. Odvysíláním tohoto pořadu určeného pro prezentaci pouze dvou politiků v období bezprostředně předcházejícím konání voleb (předvečer voleb) mohla být narušena vyváženost vysílání ve prospěch těchto politických subjektů. Provozovatel se tak mohl dopustit porušení povinnosti zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

Usnesení přijatá dne 14. srpna 2018 (zasedání Rady č. 13/2018):

- Rada v rámci řízení o přestupku sp. zn. RRTV/2018/552/rud provedla důkaz zhlédnutím pořadu Nova Duel odvysílaného dne 19. října 2017 v čase od 19:55 hodin na programu NOVA.

Usnesení přijatá dne 20. listopadu 2018 (zasedání Rady č. 19/2018):

- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své působnosti dané § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů a podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, vydala dne 20. listopadu 2018 toto usnesení: Rada zastavuje s provozovatelem TV Nova s.r.o., IČ: 45800456, se sídlem Praha 5, Kříženeckého nám. 1078/5, řízení o přestupku vedené pro porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., jehož se dopustil odvysíláním pořadu Nova Duel dne 19. října 2017 na programu NOVA v čase od 19:55 hodin, neboť nebyla splněna podmínka předchozího typově obdobného upozornění na porušení zákona dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona č. 231/2001 Sb.
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) coby ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 5 písm. a) a f) a § 59 odst. 1–3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, upozorňuje provozovatele TV Nova s.r.o., IČ: 45800456, se

sídlem Praha 5, Kříženeckého nám. 1078/5 na porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., kterého se dopustil tím, že dne 19. října 2017 odvysílal na programu NOVA v čase od 19:55 hodin pořad Nova Duel, jehož hosty byli zástupci pouze dvou kandidujících subjektů, konkrétně předseda hnutí ANO Andrej Babiš a volební lídr strany ČSSD Lubomír Zaorálek. Odvysláním tohoto pořadu určeného pro prezentaci pouze dvou politiků v období bezprostředně předcházejícím konání voleb (předvečer voleb) byla narušena vyváženost vysílání ve prospěch těchto politických subjektů. Provozovatel se tak dopustil porušení povinnosti zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě. Rada stanovuje lhůtu k nápravě 7 dní ode dne doručení tohoto upozornění.

Dle předložené analýzy zvolil provozovatel TV Nova s.r.o. ve zpravodajství o kandidátech a volbách do Poslanecké sněmovny 2017 koncepční a vyvážený přístup. Porušení zákona č. 231/2001 Sb. neukázala na úrovni jednotlivých vydání ani analýza vysílání publicistických a diskuzních pořadů s předvolební tematikou.

Na úrovni celku se ovšem jevila jako problematická struktura hostů pořadu Nova Duel, který byl odvysílán v předvečer voleb dne 19. října 2017. Do pořadu byli pozváni zástupci pouze dvou kandidujících subjektů, Andrej Babiš z hnutí ANO a Lubomír Zaorálek z ČSSD, čímž mohlo dojít k porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., které říká:

„Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.“

Na základě těchto závěrů zahájila Rada řízení o přestupku s provozovatelem TV Nova s.r.o. V jeho rámci Rada dospěla k závěru, že porušení zákona byla prokázáno, proto byl provozovatel upozorněn na porušení zákona, současně Rada řízení zastavila, neboť nebyla splněna podmínka předchozího typově obdobného upozornění jako předpoklad pro uložení pokuty.